

ΠΡΩΤΟ F I R S T S H O T ΠΛΑΝΟ

Η ταινία ντοκιμαντέρ δεν θα αντιμετωπίζεται στη νέα εποχή σαν ένα απλό οπτικοακουστικό προϊόν που εμφανίζεται κι εξαφανίζεται, αλλά θα έχει τον τρόπο να βρεί στηρίγματα μέσα από την διανομή, την αγορά και τα τηλεοπτικά δίκτυα. Η καταγραφή της πραγματικότητας, νομίζω ότι είναι το σημαντικότερο και το πιο σύγχρονο στοιχείο πολιτισμού. Πολύ περισσότερο και από τον αφηγηματικό κινηματογράφο ο οποίος ανήκει στο παρελθόν, και που ίσως αποτελεί έναν αναχρονισμό. Είναι δηλαδή ένα απόκομμα φαντασιώσεων και μύθων, που αφορά την ανθρώπινη εμπειρία σε παλιότερες εποχές. Τότε που δεν υπήρχαν τρόποι επικοινωνίας όπως οι σημερινοί και ο άνθρωπος βασιζόταν περισσότερο στη φαντασία. Αυτό νομίζω ότι είναι ο αφηγηματικός κινηματογράφος. Όλα αυτά τα πράγματα που έγιναν μύθοι, ιστορίες, διήγηση και αφήγηση. Ο σύγχρονος άνθρωπος όμως τείνει να ξεφύγει πια από όλα αυτά. Γιατί κάπου ο αφηγηματικός κινηματογράφος εκφράζει τον παραδοσιακό άνθρωπο που επικοινωνούσε μέσα από το παραμύθι της γιαγιάς. Τον άνθρωπο αυτόν που δεν είχε τρόπους να ταξιδέψει, να επικοινωνήσει με άλλους πολιτισμούς και άρα βασιζόταν πολύ στην φαντασία του, η οποία τροφοδοτούνταν από όλες αυτές τις μυθοπλασίες, κι αυτό συμβαίνει ακόμη μέχρι τώρα. Σήμερα όμως ο άνθρωπος, με τα σύγχρονα μέσα που έχει στη διάθεσή του, γοητεύεται από την ίδια την πραγματικότητα. Έχει πρόσβαση στην πληροφόρηση και πιστεύω ότι έχει μεγαλύτερη ανάγκη από αυτή, παρά από τη φαντασία.

Δημήτρης Ειπίδης

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

15-21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1999

- Όψεις του Κόσμου
- Πορτραίτα: Ανθρώπινες Διαδρομές
- Η Καταγραφή της Μνήμης
- Ανθολογία: Ελληνικά Ντοκιμαντέρ
- Αφιέρωμα: Δημήτρης Μαυρίκιος
- Γιόρις Ίβενς: Γιορτάζοντας τα εκατό χρόνια
- Μουσική μέσα από το Φακό: Ροκ & Τζαζ
- Στα Όρια του Έρωτα: Το τέλος της δεκαετίας του '90
- Νέα Μέσα: Εργαλεία επικοινωνίας για τον 21ο αιώνα

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΩΤΟ
F I R S T S H O T
ΠΑΛΑΝΟ

Παράλληλες Εκδηλώσεις του Πρώτου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ

1. ΑΓΟΡΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ / DOC MARKET

Με τη συνεργασία των / With the participation of:

ERT (ERT, NET, ERT-3), GREEK FILM CENTRE, MEDIA HELLAS, DOC MARKET
VIDEOTHEQUE

2. ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ EDN (ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ) / 3-DAY CONFERENCE OF EDN (EUROPEAN DOCUMENTARY NETWORK)

19-21 ΜΑΡΤΙΟΥ/MARCH

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ / WORKSHOPS

A. PITCHING WORKSHOP - 18 ΜΑΡΤΙΟΥ / MARCH

ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ / BALKAN MEETING

(Τριήμερη συνάντηση με θέμα τη Βαλκανική Συνεργασία με τη συμμετοχή αντιπροσώπων από 14 Ανατολικοευρωπαϊκούς Τηλεοπτικούς Σταθμούς) / (3-day Meeting on Balkan Cooperation by invited representatives of 14 Eastern European Television Channels)

3. ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ / NEW TECHNOLOGIES

Διήμερη συνάντηση με θέμα «Νέα Μέσα: Εργαλεία Επικοινωνίας για τον 21ο αιώνα» / 2-day meeting with subject «New Media: Tools of the Trade for the 21st century»

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Π Ρ Ο Β Ο Λ Ω Ν

ΔΕΥΤΕΡΑ 15/3	ΤΡΙΤΗ 16/3	ΤΕΤΑΡΤΗ 17/3	ΠΕΜΠΤΗ 18/3	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19/3	ΣΑΒΒΑΤΟ 20/3	ΚΥΡΙΑΚΗ 21/3
18.30 JORIS IVENS: CELEBRATING 100 YEARS ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ A TALE OF THE WIND France / 1988 80'	17.00 VIEWS OF THE WORLD ΚΟΚΚΙΝΟ ΜΕΛΑΝΙ TINTA ROJA France- Argentina / 1998 MARCELO CESPEDES- CARMEN GUARINI 74'	17.00 THE RECORDING OF MEMORY ΧΑΛΗ, ΕΠΙΜΟΝΗ ΜΝΗΜΗ CHILE, OBSTINATE MEMORY Chile- Spain / PATRICIO GUZMAN 60'	17.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, ΑΝΓΚΟΛΑ, ΗΠΑ THE FARM, ANGOLA, USA USA / 1997 LIZ GORBUS- JONATHAN STACK 88'	19.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΟ ΚΙΝΗΤΟ ΣΙΝΕΜΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ MOBILE CINEMA OF DREAMS Poland-Germany / 1998 ANDREJ FIDYK 59'	17.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΑ ΝΥΧΤΟΛΟΥΔΙΑ NIGHTFLOWERS Greece / 1998 NIKOS GRAMMATIKOS 25'	17.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΑ ΝΥΧΤΟΛΟΥΔΙΑ NIGHTFLOWERS Greece / 1998 NIKOS GRAMMATIKOS 72'
20.00 ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ	19.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ Ο ΠΟΜΠΙΝ ΧΙΤΣΚΟΚ ΣΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ STOREFRONT HITCHCOCK U.K. / 1997 JONATHAN DEMME 86'	19.00 HUMAN JOURNEYS ΑΝΔΡΕΑΣ: ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΜΙΑΣ ΖΩΗΣ ANDREAS-MEMORIES OF A FAMILY Greece / 1999 PILAVIOS NIKOS 40'	19.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΛΟΥ ΡΗΝΤ: ΚΑΡΔΙΑ ΑΠΟ ΡΟΚ ΕΝΤ ΡΟΛ LOU REED: ROCK AND ROLL HEART USA / 1997 TIMOTHY GREENFIELD- SANDERS 85'	21.00 THE RECORDING OF MEMORY Ο ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ THE PHOTOGRAPHER Poland / 1998 DARIUSZ JABLONSKI 80'	VIEWS OF THE WORLD ΣΥΓΚΑΤΟΙΚΟΙ ROOM- MATES Greece / 1999 STEFANI EVA 32'	20.00 ΤΕΛΕΤΗ ΑΦΗΣ
21.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΟ ΚΙΝΗΤΟ ΣΙΝΕΜΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ MOBILE CINEMA OF DREAMS Poland-Germany / 1998 ANDREJ FIDYK 59'	21.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ, ΑΝΓΚΟΛΑ, ΗΠΑ THE FARM, ANGOLA, USA USA / 1997 LIZ GORBUS- JONATHAN STACK 88'	21.00 VIEWS OF THE WORLD ΜΕΓΑΛΟΥΠΟΛΕΙΣ MEGACITIES Austria- Switzerland / 1998 MIKHAEAL GIAWOGGER 90'	21.00 SPOTLIGHT: DIMITRIS MAVRIKIOS ΕΝΙΓΜΑ ΕΣΤ ENIGMA EST Greece / 1990 74'	THE RECORDING OF MEMORY ΣΙΟΠΗ SILENCE U.K. / 1998 ORLY YADIN- SYLVIE BRINGAS 11'	19.00 THE RECORDING OF MEMORY ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ JEWS OF SALONICA Greece / 1997 SOFIANOPOULOS DIMITRIS 52'	21.30 VIEWS OF THE WORLD ΜΕΓΑΛΟΥΠΟΛΕΙΣ MEGACITIES Austria- Switzerland / 1998 MIKHAEAL GIAWOGGER 90'
23.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΛΟΥ ΡΗΝΤ: ΚΑΡΔΙΑ ΑΠΟ ΡΟΚ ΕΝΤ ΡΟΛ LOU REED: ROCK AND ROLL HEART USA / 1997 TIMOTHY GREENFIELD- SANDERS 85'	23.00 HUMAN JOURNEYS ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΒΑ MIDNIGHT IN CUBA USA / 1997 DIMITRI FALK 90'	23.00 VIEWS OF THE WORLD ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ IN MY FATHER'S HOUSE U.K. / 1997 FATIMA JEBLI OUAZZANI 67'	23.00 VIEWS OF THE WORLD ΔΙΑΖΥΓΙΟ ΑΛΛΑ ΙΠΑΝΙΚΑ DIVORCE IRANIAN STYLE U.K. / 1998 KIM LONGINOTO 80'	23.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ Ο ΖΑΚΙΡ ΚΑΙ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ZAKIR AND HIS FRIENDS Switzerland / 1997 LUTZ LEONHARDT 90'	21.00 THE RECORDING OF MEMORY ΗΡΕΜΗ ΠΟΛΗ CITY AT PEACE USA / 1998 SUSAN KOCH 90'	
					23.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ Ο ΠΟΜΠΙΝ ΧΙΤΣΚΟΚ ΣΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ STOREFRONT HITCHCOCK U.K. / 1997 JONATHAN DEMME 86'	

ΔΕΥΤΕΡΑ 15/3	ΤΡΙΤΗ 16/3	ΤΕΤΑΡΤΗ 17/3	ΠΕΜΠΤΗ 18/3	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19/3	ΣΑΒΒΑΤΟ 20/3	ΚΥΡΙΑΚΗ 21/3
17.30 VIEWS OF THE WORLD ΔΙΑΠΛΩΣ ΤΟΥ ΤΟΡΟΝΕΟΥ THE CROSSING OF THE TORONEOS Greece / 1998 KESSANDIS AKIS 32'	15.30 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΖΙΜΙ SEARCHING FOR JIMI USA / 1998 PENNEBAKER- CHRIS HEGEDUS 80'	15.30 VIEWS OF THE WORLD Η ΛΕΣΧΗ ΤΩΝ ΤΥΧΕΡΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ LUCKY PEOPLE CENTER INTERNATIONAL Sweden / 1998 JOAN SODEBERG- ERIK PAUSER 81'	17.30 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΜΠΟΜΠ ΜΑΡΛΙ: Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ BOB MARLEY: IN CONCERT U.K. / 1998 STEFAN PAUL 65'	15.30 HUMAN JOURNEYS ΖΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ LIVING AMONG LIONS Norway / 1998 SIGVE ENDRESEN 80'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY Ο ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ THE PHOTOGRAPHER Poland / 1998 DARIUSZ JABLONSKI 80'	15.30 THE RECORDING OF MEMORY ΗΡΕΜΗ ΠΟΛΗ CITY AT PEACE USA / 1998 SUSAN KOCH 90'
19.30 ANTHOLOGY: GREEK DOCUMENTARIES ΗΡΑΚΛΗΣ, ΑΧΕΛΛΟΣ ΚΑΙ Η ΠΑΓΙΑ ΜΟΥ HERACLES, ACHELOS & MY GRANNY Greece / 1997 KOUTSIABASAKOS DIMITRIS 29'	17.30 HUMAN JOURNEYS ΕΥΠΝΗΜΑ ΣΤΟ ΧΙΛΙΑ WEAKING UP IN HILIA Greece / 1999 PAPADOPOULOS PANOS 60'	17.30 NEW TECHNOLOGIES: TOOLS OF THE TRADE FOR THE 21st CENTURY ΠΕΡΙΓΗΓΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ THE CRUISE USA / 1998 MILLER BENETT 76'	19.30 VIEWS OF THE WORLD ΒΡΟΜΟΕΛΛΗΝΕΣ DIRTY GREEKS Greece / 1999 KULOGLU STELIOS 50'	17.30 VIEWS OF THE WORLD ΒΡΟΜΟΕΛΛΗΝΕΣ DIRTY GREEKS Greece / 1999 KULOGLU STELIOS 50'	THE RECORDING OF MEMORY ΣΙΟΠΗ SILENCE U.K. / 1998 ORTY YADIN- SYLVIE BRINGAS 11'	17.30 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΜΠΟΜΠ ΜΑΡΛΙ: Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ BOB MARLEY: IN CONCERT U.K. / 1998 STEFAN PAUL 65'
ANTHOLOGY: GREEK DOCUMENTARIES ΠΟΡΟΣ-ΠΩΡΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ POROS-GEORGE SEFERIS Greece / 1990 YANNIS SMARAGDIS 25'	19.30 VIEWS OF THE WORLD Η ΜΟΥΣΜΠΕ ΛΗ ΚΙ ΕΓΩ BUBEN LEE AND ME USA / 1996 ANDY ABRAHAMS WILSON 75'	19.30 HUMAN JOURNEYS ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ MY MOTHER'S FIRST OLYMPICS Israel / 1997 RAN CARMELI 53'	21.30 NEW TECHNOLOGIES: TOOLS OF THE TRADE FOR THE 21st CENTURY ΠΕΡΙΓΗΓΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ THE CRUISE USA / 1998 MILLER BENETT 76'	19.30 THE RECORDING OF MEMORY Η ΜΕΡΑ ΤΟΥ ΠΩΜΟΥ BREAD DAY Russia / 1998 SERGEY DVORTSEVOY 52'	17.30 THE RECORDING OF MEMORY ΤΟ ΕΞΑΓΓΕΛΙΟ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ THE UNFOLDING OF SKY South Africa / 1998 ANTJIE KROG 46'	19.30 VIEWS OF THE WORLD Η ΑΜΕΡΙΚΗ ΣΤΗ ΡΟΜΗ L'AMERICA A ROMA Italy / 1998 GIANFRANCO PANONE 78'
21.30 VIEWS OF THE WORLD Η ΛΕΣΧΗ ΤΩΝ ΤΥΧΕΡΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ LUCKY PEOPLE CENTER INTERNATIONAL Sweden / 1998 JOAN SODEBERG- ERIK PAUSER 81'	21.30 THE RECORDING OF MEMORY ΧΑΛΗ, ΕΠΙΜΟΝΗ ΜΝΗΜΗ CHILE, OBSTINATE MEMORY Chile- Spain / PATRICIO GUZMAN 60'	21.30 HUMAN JOURNEYS ΖΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ LIVING AMONG LIONS Norway / 1998 SIGVE ENDRESEN 80'	23.00 ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's Η ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ EROTICA: A JOURNEY INTO FEMALE SEXUALITY Canada / 1997 MAYA CALLUS 75'	21.30 VIEWS OF THE WORLD ΣΙΟΠΗ SILENT MACHINES Greece / 1998 THANASIS RETZIS 72'	19.30 VIEWS OF THE WORLD ΤΑ ΝΥΧΤΟΛΟΥΔΙΑ NIGHTFLOWERS Greece / 1998 NIKOS GRAMMATIKOS 72'	21.30 VIEWS OF THE WORLD Η ΥΠΟΓΕΙΑ ΟΡΚΗΣΤΡΑ THE UNDERGROUND ORCHESTRA Holland / 1998 HEDDY HONNIGMAN 105'
23.30 ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's YOU DON'T KNOW DICK USA / 1997 BESTOR GRAM 75'	23.30 ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΠΡΑΝΤΟΝ ΤΙΝΑ THE BRANDON TEENA STORY USA / 1998 90'	23.30 ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's ΔΕΝ ΘΕΛΩ ΝΑ ΕΙΜΑΙ ΑΓΟΡΙ I DON'T WANT TO BE A BOY Netherlands / 1995 MERLIN MUJSER 28'		23.30 ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's MON BEAU PETIT CUL Switzerland / 1997 SIMON BISCHOFF 105'	21.30 THE RECORDING OF MEMORY ΣΚΑΒΕΣ (ΘΥΣΙΑ) SLAVE GIRLS (SACRIFICE) USA / 1998 ELLEN BRUNO 56'	23.30 ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΠΟΝΕΜΗΘΕΝΤΟΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ
		ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's ΔΕΝ ΘΕΛΩ ΝΑ ΕΙΜΑΙ ΑΓΟΡΙ I DON'T WANT TO BE A BOY Netherlands / 1995 MERLIN MUJSER 28'			23.30 HUMAN JOURNEYS ΑΛΜΑ ALMA USA / 1998 RUTH LEITMAN 91'	

ΔΕΥΤΕΡΑ 15/3	ΤΡΙΤΗ 16/3	ΤΕΤΑΡΤΗ 17/3	ΠΕΜΠΤΗ 18/3	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19/3	ΣΑΒΒΑΤΟ 20/3	ΚΥΡΙΑΚΗ 21/3
15.00 HUMAN JOURNEYS ΕΥΠΝΗΜΑ ΣΤΟ ΧΙΛΙΑ WEAKING UP IN HILIA Greece / 1999 PAPADOPOULOS PANOS 60'	15.00 THE RECORDING OF MEMORY ΣΚΑΒΕΣ (ΘΥΣΙΑ) SLAVE GIRLS (SACRIFICE) USA / 1998 ELLEN BRUNO 56'	15.00 HUMAN JOURNEYS ΕΝΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ: Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΕΡΝΟ ΦΙΣΧ A FREE MAN: THE LIFE OF ERNO FISCH Hungary / 1998 JUDIT ELEK 107'	15.00 HUMAN JOURNEYS ΤΕΤΑΡΤΗ WEDNESDAY Russia / 1997 VICTOR KOSSAKOVSKY 93'	15.00 HUMAN JOURNEYS Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ MOMENT OF IMPACT USA / 1997 LISA LOKTEV 93'	19.00 SPOTLIGHT: DIMITRIS MAVRIKIOS ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΘΗ MEDITERRANEAN TRIPTYCH ON THE PASSION France / 1998 REGINE ABADIA & JOSEPH LICIDE 55'	15.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ ON MY WAY TO HEAVEN France / 1998 REGINE ABADIA & JOSEPH LICIDE 52'
17.00 VIEWS OF THE WORLD ΠΩΣ ΣΕ ΛΕΝΕ WHAT'S YOUR NAME Greece / 1998 THEODORAKI STELLA- ANASTASOPOULOS THANOS 75'	17.00 ANTHOLOGY: GREEK DOCUMENTARIES ΣΙΝΑΣΣΟΣ, Η ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ SINASSOS, MEMORIES OF A DISPLACED VILLAGE Greece-France / 1997 KULMASIS TIMON-SIAFLAKI IRO 58'	17.00 ANTHOLOGY: GREEK DOCUMENTARIES ΣΚΗΝΕΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΔΡΟΜΟ- ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ SCENES FROM A ROAD- PANEPISTIMIOU STREET Greece / 1998 PAPASTATHIS LAKIS 50'	17.00 NEW TECHNOLOGIES: TOOLS OF THE TRADE FOR THE 21st CENTURY HOMEPAGE USA / 1998 DOUG BLOCK 99'	17.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΟ ΔΑΣΟΣ THE WEALD Japan / 1997 NAOMI KAWASE 73'	21.00 HUMAN JOURNEYS ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΗ (Η ΔΡΑΙΑ ΚΟΙΜΟΜΕΝΗ) DANCER'S DREAM (SLEEPING BEAUTY) France / 1998 FRANCOIS ROUSSILLON 52'	17.00 VIEWS OF THE WORLD ΤΟ ΜΑΤΙ ΤΟΥ ΓΕΡΑΚΙΟΥ KESTREL'S EYE Sweden / 1998 MIKAEL KRISTERSSON 89'
19.00 SPOTLIGHT: DIMITRIS MAVRIKIOS ΓΙΟΦΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ (2 επεισόδια) BRIDGES OF THE IONIAN SEA (2 episodes) Greece / 1982-1986 60'	19.00 SPOTLIGHT: DIMITRIS MAVRIKIOS ΓΙΟΦΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ (2 επεισόδια) BRIDGES OF THE IONIAN SEA (2 episodes) Greece / 1982-1986 60'		19.00 VIEWS OF THE WORLD ΚΟΚΚΙΝΟ ΜΕΛΑΝΙ TINTA ROJA France- Argentina / 1998 MARCELO CESPEDES- CARMEN GUARINI 74'		11'	19.00 SPOTLIGHT: DIMITRIS MAVRIKIOS ΠΟΛΕΜΟΝΤΑ POLEMONTA Greece / 1975 90'
21.00 VIEWS OF THE WORLD Η ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΉΤΑΝ Η ΘΕΙΑ ΑΡΡΩΣΤΗ THE DAY THE AUNT WAS ILL Iran / 1997 HANAH MAKHIMATBAF 27'	21.00 HUMAN JOURNEYS ΤΕΤΑΡΤΗ WEDNESDAY Russia / 1997 VICTOR KOSSAKOVSKY 93'		21.00 HUMAN JOURNEYS Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ MOMENT OF IMPACT USA / 1997 LISA LOKTEV 117'			21.00 MUSIC THROUGH THE LENS: ROCK & JAZZ ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΖΙΜΙ SEARCHING FOR JIMI USA-UK / 1998 PENNEBAKER- CHRIS HEGEDUS 80'
VIEWS OF THE WORLD ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΙΟΥ THE SILK ROAD Iran / 1998 KIANOUSH AYARI 11'				VIEWS OF THE WORLD ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΙΟΥ THE SILK ROAD Iran / 1998 KIANOUSH AYARI 11'		
HUMAN JOURNEYS 98 ΕΤΩΝ 98 YEARS Greece / 1999 KARAKASSIS APOSTOLOS 41'				21.00 THE RECORDING OF MEMORY ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ VAGABONDING IMAGES Switzerland / 1998 SIMONE FURBRINGER 48'		
				HUMAN JOURNEYS ΠΑΒΕΛ ΚΑΙ ΛΥΑΛΙΑ PAVEL AND LYALYA Russia / 1998 VICTOR KOSSAKOVSKY 29'		

ΠΡΩΤΟ ΠΑΛΑΝΟ- ΟΛΥΜΠΙΟΝ • ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ «ΟΛΥΜΠΙΟΝ»

ΦΥΛΛΟ ΕΚΤΟΣ ΣΕΙΡΑΣ • ΜΑΡΤΙΟΣ 1999

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ • ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΗΣ ΖΗΚΟΣ • ΣΥΝΤΑΞΗ: ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΑΙΤΣΗΣ, ΘΩΜΑΣ ΑΙΝΑΡΑΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΖΑΡΖΩΝΗ/ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΒΑΚΙΑ • ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΤΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Πλ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη • Τηλ.: (031) 278.337 • website: www.filmfestival.gr • e-mail: press@filmfestival.gr

ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ο άνθρωπος σήμερα έχει ανάγκη από ανεξάρτητη πληροφόρηση που δεν είναι επηρεασμένη από τα μέσα διάδοσης του κατεστημένου, το οποίο έχει πολύ συγκεκριμένα συμφέροντα. Το 90% των ειδήσεων των εφημερίδων εξυπηρετούν ακριβώς αυτά τα συμφέροντα. Αυτά λοιπόν δεν έχουν καμμία σχέση με την πραγματικότητα την οποία χρωματίζουν ανάλογα επειδή θέλουν να περάσουν μια συγκεκριμένη γραμμή. Το ντοκιμαντέρ ξεφεύγει από αυτά τα καλούπια κι αυτούς τους περιορισμούς. Το κυρίαρχο στοιχείο είναι ότι ο θεατής εμπλουτίζεται με νέες ιδέες και συμμετέχει στα δρώμενα. Από όλη αυτή την εμπειρία εξέρχεται πιο ώριμος κι ενήμερος. Νομίζω ότι το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ της Θεσσαλονίκης θα παίζει αυτόν τον ρόλο.

Δημήτρης Εϊπίδης

Το φεστιβάλ ντοκιμαντέρ θα είναι ένα νέο ξεκίνημα για τα κινηματογραφικά δεδομένα της Θεσσαλονίκης; Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ είναι μια νέα αρχή. Πρώτα απ' όλα δεν υπήρχε στην Ελλάδα Φεστιβάλ τέτοιου είδους. Ουσιαστικά ήθελα να έχω την ευκαιρία να οργανώσω κάτι τελείως καινούριο, που να καλύπτει τους στόχους, που είναι: πρώτον, να προσφέρει σύγχρονη πληροφόρηση στο κοινό, δεύτερον να δώσει κίνητρα και νέα ερεθίσματα στους Έλληνες δημιουργούς να ενεργοποιηθούν περισσότερο και τέλος να έχει μια συνέπεια στο κοινό και στους συμμετέχοντες σε αυτό.

Η πραγματικότητα, όπως την βλέπουμε στο ντοκιμαντέρ συνήθως είναι θλιβερή. Γιατί συμβαίνει αυτό; Όχι απαραίτητα. Το ότι είναι θλιβερή εξαρτάται από την προσωπική τοποθέτηση και τα κίνητρα του δημιουργού. Νομίζω ότι ο ντοκιμαντερίστας είναι ο δημιουργός που πρώτα απ' όλα θέλει να επικοινωνήσει σύμφωνα με τις δικές του εμπειρίες, τις σχέσεις του με το περιβάλλον και τα τρέχοντα. Είναι ένας άνθρωπος αν θέλουμε να τον σκιαγραφίσουμε, που έχει ισχυρούς δεσμούς με τα πολιτισμικά φαινόμενα. Είναι ένας άνθρωπος με κάμερα στο χέρι που θα προσπαθήσει να καταγράψει όσο γίνεται πιο αντικειμενικά τα πράγματα που συμβαίνουν γύρω του. Όλα αυτά τα πράγματα που συνδέονται το πανόραμα της σύγχρονης κοινωνίας. Εγώ τα βρίσκω γοητευτικά και πολύ σημαντικά αυτά τα στοιχεία της πραγματικότητας γιατί έτσι καταγράφεται η ιστορία, η πορεία του ανθρώπου στη γη μέσα από τον χρόνο. Αυτή η καταγραφή ερεθίζει τον άνθρωπο, τον κάνει πιο ενεργητικό στο να συμμετέχει στα διάφορα προβλήματα, σε κοινωνικά θέματα, όπως οι μειονότητες και οι εθνικές ταυτότητες, κ.α.

Και μπορεί επίσης να τον κάνει να συνειδητοποιήσει τη διαφορά ανάμεσα στην πληροφόρηση που παίρνει από την τηλεόραση και σ' αυτήν που του προσφέρει η ταινία ντοκιμαντέρ στον κινηματογράφο.

Ακριβώς. Νομίζω ότι, μέσα από αυτό το φεστιβάλ, οι εξελίξεις και οι αλλαγές της σύγχρονης εποχής θα έχουν μια σημαντική επιρροή και στον Έλληνα δημιουργό. Οι εξελίξεις της τεχνολογίας θα γίνουν προσίτες σ' αυτόν, θα μπορεί να τις γνωρίσει και να γίνουν μέρος της καθημερινής του ζωής και παράλληλα τα σύγχρονα μέσα θα του γίνουν πιο προσίτα. Πιστεύω ότι οι επικοινωνίες σήμερα είναι το κυρίαρχο στοιχείο του μέλλοντος. Το Internet, η καλωδιακή τηλεόραση και η ψηφιακή εικόνα μαζί με το φορητό βίντεο δίνουν μια αμεσότητα και άπειρες δυνατότητες. Όλα αυτά είναι στην υπηρεσία οποιουδήποτε θέλει να εκφραστεί. Αυτό λοιπόν το στοιχείο έλειπε από την Ελλάδα μέχρι σήμερα.

Ποιές ήταν οι δυσκολίες που συναντήσατε στην προεργασία οργάνωσης του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ;

Οι δυσκολίες ήταν κυρίως οικονομικές, επειδή δεν υπήρχε ένας συγκεκριμένος προϋπολογισμός. Ξεκίνησα με αυτήν την ιδέα πριν από δυο χρόνια και στο διάστημα αυτό μιλούσαμε με υποσχέσεις και ευκολόγια. Πρόσφατα λοιπόν, ενώ φαινόταν ότι μπορούσαμε να πραγματοποιήσουμε το Φεστιβάλ, δεν υπήρχαν ουσιαστικά τα κονδύλια που θα επέτρεπαν να πραγματοποιηθεί με κάποια άνεση. Άρα κάποια πράγματα γίνονται περιορισμένα και με πολλές δυσκολίες. Αν και είναι η πρώτη χρονιά η εκδήλωση έχει οργανωθεί σωστά και με τρόπο που να εξασφαλίζει την άρτια μελλοντική της εξέλιξη.

Πώς θα περιγράφατε τον θεατή του ντοκιμαντέρ;

Νομίζω ότι θα είναι ο σκεπτόμενος άνθρωπος. Δεν θα είναι κάποιος ο οποίος δύο ώρες μέσα στην αίθουσα του κινηματογράφου ευφραίνεται από το παραμύθι της αφήγησης κι έπειτα επιστρέφει στη πραγματικότητα αδιαφορώντας γι' αυτό που είδε στην οθόνη. Αυτός ο θεατής έχει ήδη περιοριστεί, γιατί δεν ψάχνει και δεν ερευνά. Οι δυ-

νατότητες που ενδεχομένως να είχε, του έχουν αφαιρεθεί. Περιορίζεται επομένως στα τετριμμένα, στην επανάληψη, στις φόρμουλες της έκφρασης κι επηρεάζεται πολύ εύκολα από αυτά που του δίνουν χωρίς να τα αναλύει. Νομίζω ότι το ντοκιμαντέρ χρειάζεται ίσως ένα άλλο είδος θεατή, που ψάχνει να βρεί όλες τις απόψεις στα πράγματα και στην πληροφόρηση. Αυτή η πληροφόρηση πιστεύω ότι είναι ταυτόχρονα ευχάριστη και πολύ γοητευτική. Ποιές είναι μερικές από τις ιδιαιτερότητες του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης;

Θα συμμετέχει σ' αυτό μια ομάδα Αμερικανών και Καναδών ειδικών στα θέματα της πληροφόρησης και της νέας τεχνολογίας. Επίσης έχουμε την τιμή το φεστιβάλ να παρουσιάσει τον Νόαμ Τσόμσκι, σε μια τηλεδιάσκεψη που θα γίνει στην αίθουσα του Ολύμπιον. Ο ΟΤΕ ανέλαβε να μας προμηθεύσει την τεχνική κάλυψη γι' αυτήν την εκδήλωση. Το European Documentary Network θα οργανώσει τρεις ημερίδες με θέμα τις συμπαραγωγές, το marketing και το pitching σε συνεργασία με το Media Hellas. Παράλληλα γίνεται μια συνάντηση με τους εκπροσώπους των τηλεοπτικών δικτύων στα Βαλκάνια, οι οποίοι θα έρθουν να συμμετάσχουν στην εκδήλωση αλλά κυρίως θα έρθουν σε επαφή με το τμήμα αγοράς του φεστιβάλ. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί πέρα από το ότι αποτελεί μια καινοτομία στην Ελλάδα, προσπαθούμε να καθιερώσουμε μια αγορά, όπου τηλεοπτικά κανάλια της ευρύτερης περιοχής θα μπορούν να έρχονται και να αγοράζουν προγράμματα στη Θεσσαλονίκη. Νομίζω ότι αυτό είναι το σημαντικό μέρος του Φεστιβάλ, επειδή όχι μόνο εξυπηρετεί τις ανάγκες και παράγει πρόγραμμα ποιότητας στα κανάλια, αλλά και επειδή εξασφαλίζει κυρίως το μέλλον αυτού του κινηματογράφου. Δίνει την δυνατότητα στους παραγωγούς να συνεχίσουν να παράγουν στο μέλλον, εφόσον θα πουλάνε τα προϊόντα τους. Αυξάνεται με αυτόν τον τρόπο η εμβέλεια και η συνέπεια αυτού του κινηματογράφου κι εξασφαλίζεται η συνέχισή του.

Μπορείτε να μας δώσετε μια μικρή γεύση από το πρόγραμμα του Φεστιβάλ;

Το πρόγραμμα του φεστιβάλ συμπεριλαμβάνει μια πληθώρα θεμάτων. Υπάρχουν και διάφορες ενότητες οι οποίες είναι γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως η σειρά για την τζαζ και ροκ μουσική, που νομίζω θα έχει μεγάλο ενδιαφέρον για το νεανικό κοινό. Υπάρχει το πρόγραμμα το οποίο θα είναι αφιερωμένο στα 101 χρόνια από την γέννηση του Γίορις Ίβενς. Προσωπικά τρέφω μια βαθιά εκτίμηση στο έργο του Ίβενς ο οποίος είναι ο πρωτεργάτης και ο πρωτοπόρος του ευρωπαϊκού ντοκιμαντέρ. Θα προβληθεί στη Θεσσαλονίκη η τελευταία ταινία του Η ιστορία του Ανέμου (L'histoire du vent) και σε ειδική τελετή αφιερωμένη στο έργο του θα είναι παρούσα η χήρα και συνεργάτιδά του Μαρσελίν Λοριντά-Ίβενς.

Ποιοί θα είναι οι προσκεκλημένοι και επισκέπτες του φεστιβάλ;

Θα έρθουν ξένοι και έλληνες σκηνοθέτες, όπως επίσης και άνθρωποι που συμμετείχαν στις ταινίες. Για παράδειγμα θα αναφέρω το μικρό παιδί που είναι πρωταγωνιστής στην ταινία του Νίκου Γραμματικού Τα νυχτολούλουδα. Θα έρθουν τα νέα παιδιά από την Κομοτηνή, οι Πομάκοι, οι Τούρκοι και οι Έλληνες που πήραν μέρος στην ταινία Πώς σε λένε; της Στέλλας Θεοδωράκου. Αναμένεται να παραστεί η οικογένεια του Ανδρέα Παπανδρέου για την προβολή της ταινίας Ανδρέας, οι αναμνήσεις μιας ζωής. Τα μέλη της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης θα είναι παρόντες στην ταινία του Δημήτρη Σοφιανόπουλου, και πολλοί άλλοι. Όλα αυτά συμπιέζονται με την έννοια της επαφής και της γνωριμίας μεταξύ των ανθρώπων του χώρου και όχι μόνον. Ελπίζω να δω το φοιτητικό και νεανικό κοινό της Θεσσαλονίκης να συμμετέχει ζωντανά στο Φεστιβάλ.

Συνέντευξη: Χρήστος Καλλίσης

Ελένη Βλάχου

Η Ελένη Βλάχου εργάζεται στην τηλεόραση εδώ και 18 χρόνια, ενώ παλιότερα δούλευε στο ραδιόφωνο, στο Γ' Πρόγραμμα συγκεκριμένα, όπου έκανε την παραγωγή της εκπομπής "Εδώ Λιλιπούπολη". Στην τηλεόραση είναι υπεύθυνη για την αγορά του ξένου προγράμματος εδώ και πέντε χρόνια και τώρα στη NET έχει αναλάβει την αγορά του ελληνικού προγράμματος. Όσον αφορά το ξένο πρόγραμμα είναι υπεύθυνη για την αγορά ξένων ταινιών και ντοκιμαντέρ. Στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης είναι υπεύθυνη του τμήματος της αγοράς.

Τί σας προσέλκυσε στο ν' ασχοληθείτε με το ντοκιμαντέρ;

Ιδιαίτερα στο ντοκιμαντέρ μ' ενδιαφέρει η ματιά με την οποία οι σκηνοθέτες καταγράφουν τα διάφορα κοινωνικά, πολιτικά και πολιτισμικά θέματα. Πιστεύω ότι μέσα σ' αυτή την τηλεοπτική πραγματικότητα της Ελλάδας και της Ευρώπης γενικότερα το ντοκιμαντέρ αποτελεί μία αντίστιξη στο ρεπορτάζ και στις ειδήσεις. Δηλαδή ο κάθε σκηνοθέτης μαζί με τον παραγωγό προσπαθούν να δώσουν μία διάσταση σε βάθος κι έναν προσωπικό προβληματισμό στα γεγονότα, πράγμα που η καθημερινή ειδησεογραφία δεν κάνει συνήθως. Υπάρχει το υποκειμενικό στοιχείο στο ντοκιμαντέρ και η ματιά του σκηνοθέτη για τα πράγματα που μ' ενδιαφέρει περισσότερο. Ο τρόπος κινηματογράφησης στο ντοκιμαντέρ, δηλαδή οι ώρες του μοντάζ και η διάρθρωση των κειμένων, είναι τελείως διαφορετικός από ό,τι στις ταινίες μυθοπλασίας.

Πώς βλέπετε την εξέλιξη των ταινιών ντοκιμαντέρ ύστερα από όλα αυτά τα χρόνια που ασχολείστε με τον προγραμματισμό;

Η εξέλιξη, χάρη στα τηλεοπτικά κανάλια της Ευρώπης κυρίως κι όχι τόσο της Αμερικής, είναι τεράστια. Μ' αυτό εννοώ ότι πριν από είκοσι χρόνια το ντοκιμαντέρ φτιαχνόταν από λίγους μονάχα και βεβαίως απευθυνόταν σε λίγους. Τώρα, χάρη σε όσους εργάζονται στην τηλεόραση του εξωτερικού κυρίως, δόθηκε η ευκαιρία σε σκηνοθέτες και εταιρίες παραγωγής να φτιάξουν ντοκιμαντέρ και συνεπώς αυτό να έχει μεγαλύτερη απήχηση στον κόσμο. Νομίζω πως τώρα, όταν μιλάμε για ντοκιμαντέρ πια, δεν χαμουργιόμαστε.

Η NET στο πρόγραμμα της δείχνει μια κλίση προς το ντοκιμαντέρ. Υπάρχει και η αντίστοιχη απήχηση στο κοινό;

Ε.Β. Υπάρχει απήχηση πάρα πολύ μεγάλη, γιατί όταν λέμε NET από τη μία, εννοούμε το ντοκιμαντέρ. Γίνεται δηλαδή αυτή η εξίσωση. Προσπαθούμε να έχουμε μια ποικιλία ως προς τη θεματολογία κι ως προς το είδος των ντοκιμαντέρ. Επιδιώκουμε να υπάρχουν ταινίες για την κλασική μουσική, τα εικαστικά, τη φωτογραφία, τα ταξίδια και για πολλά άλλα θέματα. Ντοκιμαντέρ δεν είναι μόνο η επέτειος για τη Χιροσίμα, αλλά και πολλά άλλα εξίσου ενδιαφέροντα θέματα.

Πώς θα χαρακτηρίζατε το κοινό του ντοκιμαντέρ σήμερα; Χρειάζεται να έχει κάποια μόρφωση το κοινό που βλέπει ντοκιμαντέρ;

Μπορεί ίσως να χρειάζεται κάποια μόρφωση και κάποιες εξειδικευμένες γνώσεις για να παρακολουθήσει συγκεκριμένα ντοκιμαντέρ. Αλλά δεν πιστεύω ιδιαίτερα σ' αυτό. Πιστεύω δηλαδή ότι, αν το ντοκιμαντέρ είναι καλό στην αφήγηση κι έχει μία ποιότητα στη φωτογραφία και στην πλοκή της ιστορίας, είναι γενικά ελκυστικά φτιαγμένο, τότε το ίδιο "μορφώνει" τους θεατές.

Πόσο δύσκολο είναι σήμερα να προσπαθείτε να προβάλετε κάτι ποιοτικό, όταν υπάρχει τόσο μεγάλος ανταγωνισμός στην τηλεόραση; Μπορεί να είναι δύσκολο, αλλά τα νούμερα της τηλεθέας δείχνουν ότι σιγά-σιγά μπορεί κα-

νείς να βελτιώσει την γενική εικόνα και την ποιότητα μαζί. Υπήρχε μία αρνητική εικόνα πριν από μερικά χρόνια, αλλά τώρα τα πράγματα αρχίζουν ν' αλλάζουν. Η δουλειά που έγινε τα τελευταία δέκα χρόνια είναι συστηματική, οι προσπάθειες που γίνονται είναι πιο ουσιαστικές και γι' αυτό μπορεί ο θεατής να δει κάτι καλύτερο. Τώρα που προβάλλουμε καθημερινά το "Ταξιδεύοντας" υπάρχει τόσο μεγάλη ανταπόκριση από το κοινό που έχουμε σπκώσει στην κυριολεξία "ψηλά τα χέρια". Η σειρά αυτή είναι εμπορική και ποιοτική ταυτόχρονα. Ο τηλεθεατής ξεφεύγει από την καθημερινότητα και "ταξιδεύει", ενώ παράλληλα η ταξιδιωτική άποψη που προβάλλεται είναι τελείως ιδιαίτερη.

Μπορείτε να μας μιλήσετε για την αγορά ντοκιμαντέρ και για το τί αυτή θα συμπεριλαμβάνει;

Μ' αυτό το τμήμα ασχολείται ο κ. Κόλλιας. Σε συνεργασία με το Φεστιβάλ έχουν ετοιμαστεί οι λίστες των ανθρώπων που θα έρθουν. Οι ταινίες όσων δήλωσαν συμμετοχή θα προβάλλονται σ' έναν κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, όπου ο αγοραστής θα μπορεί να βλέπει τις ταινίες και να προχωρά σε συμφωνίες αγοράς ή όχι. Το τμήμα της αγοράς θα λειτουργεί, όπως λειτουργούν όλες οι αγορές παγκοσμίως.

Τί πιστεύετε για τη Θεσσαλονίκη ως χώρο ανάπτυξης του Φεστιβάλ ντοκιμαντέρ;

Στη Θεσσαλονίκη έρχομαι πολλά χρόνια για να παρακολουθήσω το Φεστιβάλ Κινηματογράφου. Η δουλειά που έχει γίνει τα τελευταία πέντε χρόνια είναι πολύ σημαντική. Πιστεύω πως, επειδή υπάρχει ήδη το απαιτούμενο κλίμα και το έδαφος είναι καλλιεργημένο για τους θεατές, το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ θα έχει μεγάλη ανταπόκριση στο κοινό. Οι επιλογές που έχει κάνει ο κ. Εϊπίδης είναι πολύ καλές κι έτσι το μόνο που αλλάζει είναι το είδος των ταινιών που θα παιχτούν. Ας μην ξεχνάμε ότι τα φεστιβάλ φέρουν τη στάμπα των διευθυντών τους κι ότι βεβαίως θα είναι η πρώτη χρονιά για το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ.

Συνέντευξη: Χρήστος Καλλίσης

«το ντοκιμαντέρ αποτελεί
μία αντίστιξη στο ρεπορτάζ
και στις ειδήσεις»

ΠΡΩΤΟ FIRST SHOT ΠΛΑΝΟ

Το κινητό σινεμά των ονείρων Wanderkino der Träume

του Αντρέι Φίντικ (ΠΟΛΩΝΙΑ-ΓΕΡΜΑΝΙΑ, 1998)

Στην Ευρώπη, το φαινόμενο των πλανόδιων κινηματογράφων άνθισε κυρίως κατά τα πρώτα χρόνια, όταν το σινεμά αποτελούσε μέρος του πανηγυριού. Όμως οι πόλεις και τα χωριά δεν άργησαν ν' αποκτήσουν δικούς τους, μόνιμους κινηματογράφους, κι ύστερα ήρθαν τα βιντεοκλάμπ. Στην Ινδία, υπάρχουν ακόμα 2.000 πλανόδιοι κινηματογράφοι, μεταξύ των οποίων και «Το Βιοσκόπιο του Μπατού», ένα πολύχρωμο όχημα, που περιέχει μια παλιά, σοβιετική μηχανή προβολής, μερικά λευκά πανιά, και αρκετά χιλιόμετρα κινηματογραφικού φιλμ. «Το Βιοσκόπιο του Μπατού» αργοκυλάει στους ηλιοψημένους δρόμους της Ινδίας, με τον ίδιο στο τιμόνι, την καβατζού βοηδό του Μάμα στο πλάι του, και τον νεαρό Αμίτ καθισμένο στη σκεπή, να διαλαλεί το πρόγραμμα με μια ντουντούκα. Το συνεργείο του Αντρέι Φίντικ ακολουθεί το κινητό σινεμά του κυρίου Μπατού από την Καλκούτα, μέσα από φαροχώρια και καταυλισμούς φιδουκνητών, μέχρι τη μακρινή επαρχία Ορίσα. Εδώ ζουν πρωτόγονες φυλές, που ο τρόπος ζωής τους δεν έχει αλλάξει εδώ και χιλιάδες χρόνια. Ύστερα από προσπάθειες ετών, ο κύριος Μπατού έβγαλε επιτέλους άδεια προβολής μιας ταινίας στους ανθρώπους αυτούς που δεν γνωρίζουν καν ότι ο κινηματογράφος υπάρχει.

Το μάτι του γερακιού Falkens öga

Μίκαιελ Κρίστερσον (ΣΟΥΗΔΙΑ, 1998)

Για πολλούς δημιουργούς ντοκιμαντέρ, η κινηματογράφηση ζώων στο φυσικό τους περιβάλλον αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή θέματα. Ωστόσο, οι εικόνες από τη ζωή μιας οικογένειας από κιρκινέζια στο Μάτι του γερακιού πιθανόν να μας διδάξει περισσότερα για το περίεργο είδος Homo sapiens παρά για το συγκεκριμένο πτηνό. Κι αυτό γιατί ο σκηνοθέτης Μίκαιελ Κρίστερσον έχει δανειστεί την οπτική γωνία των πτερωτών μας φίλων για να παρατηρήσει τον κόσμο των ανθρώπων. Η προσέγγιση αυτή δεν είναι κάτι ασυνήθιστο για τον Κρίστερσον, ο οποίος έχει χρησιμοποιήσει αυτή τη μέθοδο και σε άλλες του ταινίες, όπως στο πολύ γνωστό ντοκιμαντέρ του *Pica, Pica*, με θέμα τις κίσσες. Στο *Μάτι του Γερακιού*, ο Κρίστερσον επισκέπτεται μια οικογένεια από κιρκινέζια που ζει σε μια παλιά εκκλησία, σ' ένα χωριό της νοτιοδυτικής Σουηδίας, και παρακολουθεί από τη σκοπιά τους τα παιχνίδια των λιγοστών περαστικών, μέσα στο έρημο, χειμωνιάτικο τοπίο. Έτσι, ο θεατής έχει τη μοναδική ευκαιρία να δει τη ζωή του από μια διαφορετική οπτική γωνία. Εκτός από πρωτότυπη, η εμπειρία συχνά είναι και πολύ διασκεδαστική.

Η υπόγεια ορχήστρα Het Ondergronds Orkest

της Χέντι Χόνγκμαν (ΟΛΛΑΝΔΙΑ, 1998)

Γεμάτη υπέροχη μουσική και συγκινητικές προσωπικές ιστορίες, Η *Υπόγεια Ορχήστρα* είναι ένα μουσικό ταξίδι μέσα από έναν κόσμο εμπόλεμο, κι έναν κόσμο

ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

που ζει στην εξορία. Αιθέρια μουσική γεμίζει τις στήραγες ενός σταθμού του Μετρό στο Παρίσι, και η κάμερα της Χόνγκμαν ανακαλύπτει, επιτέλους, το μυστικό: ένας γαλλίνος Περουβιανός σε μια στενή σκάλα παίζει άρπα. Η μουσική μοιάζει να έρχεται από κάπου αλλού, από κάπου μακριά. Κι έτσι η Χόνγκμαν συνεχίζει την αναζήτησή της. Μιλά με ακορντεονίστες, με βιολιστές, με τραγουδιστές. Όταν οι Αρχές της απαγορεύουν να κινηματογραφεί στο Μετρό, εκείνη ακολουθεί τους μουσικούς στις υπέργειες περιπλανήσεις τους, σε φτηνά καφέ και άθλια ξενοδοχεία. Συναντά ανθρώπους απ' όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου. Κάθε φορά, η Χόνγκμαν θέλει να μάθει από πού είναι, τι τους ανάγκασε ν' αφήσουν την πατρίδα τους, και τι τους κάνει να παίζουν μουσική. Οι ιστορίες τους μοιάζουν με απογραφή όλων των συμφορών της σύγχρονης ιστορίας: εμφύλιος στην Αλγερία, κοινωνική αποδιοργάνωση στη Ρουμανία, γενοκτονία στη Γιουγκοσλαβία, στρατόπεδα συγκέντρωσης στο Ζαΐρ. Για καθέναν από αυτούς τους ανθρώπους, η μουσική υπήρξε το κλειδί για την επιβίωσή του. Δεν είναι απλώς ένα κόλπο για να πάρουν από τους συμπολίτες τους τα φιλά τους, παρά είναι ένας τρόπος για να θρηνήσουν και να επωλύσουν τις πληγές, διατηρώντας παράλληλα μια επαφή, όσο ισχνή κι αν είναι αυτή, μ' έναν κόσμο που τον έχουν χάσει για πάντα.

Η λέσχη των τυχερών ανθρώπων Lucky People Center International

των Έ. Πάουζερ, Γ. Σέντερμπεργκ (ΣΟΥΗΔΙΑ, 1998)

Για δύο χρόνια, οι σουηδοί σκηνοθέτες Έρικ Πάουζερ και Γιόχαν Σέντερμπεργκ ταξίδεψαν από χώρα σε χώρα, προσπαθώντας να καταγράψουν τον παλμό της εποχής μας. Το αποτέλεσμα είναι *Η λέσχη των τυχερών ανθρώπων*, ένα κολλάζ ήχων και εικόνων, μονταρισμένο στο ρυθμό της techno και house μουσικής, κι απ' όπου παρελαύνει μια σειρά από απίθανους χαρακτήρες. Ανάμεσά τους, ένας διθετιανός μοναχός, ένας αμερικανός ράπερ, μια πορνοστάρ, ένας φακίρης, μια ιέρεια του βουντού, ένας στρατευμένος οικολόγος κι ένας ειδικός επί των πιθηκοειδών. Προτείνοντας μια εναλλακτική λύση στο άγχος του σύγχρονου τρόπου ζωής, ο καθένας τους χρησιμοποιεί μια διαφορετική τελετουργική μέθοδο, είτε μουσική είτε χορευτική, χάρη στην οποία έχει ανακαλύψει το νόημα της ζωής. Για παράδειγμα, η ιέρεια του βουντού εξηγεί ότι οι εντονότερες δυνάμεις που απελευθερώνονται όταν περιέχεται σε έκσταση την κάνουν να μη νιώθει ούτε πόνο ούτε φόβο, ενώ η πορνοστάρ Άνι Σπρινκλ διατείνεται πως το σεξ είναι το πιο φυσικό ναρκωτικό και κηρύσσει μια πδονιστική φιλοσοφία, βάσει της οποίας η σεξουαλική ενέργεια παύει πια να καταπιέζεται. Οι σκηνοθέτες είναι και οι δύο μέλη του «Lucky People Center International», μιας κολεκτίβας που ιδρύθηκε το 1984 από ανθρώπους που τους ενδιέφερε η προοδευτική χορευτική μουσική. «Ο άνθρωπος πρέπει να χορεύει» είναι το συμπέρασμα της αισιόδοξης αυτής ταινίας, όπου το μέτρο όλων των πραγμάτων είναι ο ρυθμός.

Διαζύγιο α λα ιρανικά Divorce Iranian Style

των Κιμ Λοντζινότο, Ζίμπα Μιρ-Χοσέιν (Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ, 1998)

Η σκηνοθέτιδα Κιμ Λοντζινότο και η ανθρωπολόγος Ζίμπα Μιρ-Χοσέιν πέρασαν έξι μήνες σ' ένα δικαστήριο οικογενειακού δικαίου στην Τεχεράνη, όπου προέδρευε κληρικός δικαστής. Αυτό που παρακολούθησαν και κατέγραψαν, ήταν περιπτώσεις γυναικών κάθε κοινωνικού στρώματος και ηλικίας να αγωνίζονται εναλλάξ, με νύχια και με δόντια, με χιούμορ, πονηριά, απειλές, θεατρικότητα και πάθος για ένα αξιοπρεπές και δίκαιο διαζύγιο. Την Τζαμίλε την κακομεταχειρίζεται ο άνδρας της, η Μαριάμ προσπαθεί με κάθε τρόπο να πάρει την επιμέλεια των παιδιών της, και η 16χρονη Ζίμπα θέλει να χωρίσει τον 38χρονο σύζυγό της. Το γεγονός παραμένει ότι ο νόμος ευνοεί τους άνδρες, και μια γυναίκα μπορεί να χωρίσει το σύζυγό της για ελάχιστους λόγους, όπως, για παράδειγμα, αν εκείνος είπε ψέματα όταν έγινε ο γάμος, αν είναι τρελός, ή αν είναι εθισμένος σε κάποια ουσία. Ωστόσο, το συχνά ξεκαρδιστικό αυτό ντοκιμαντέρ αποδεικνύει γι' άλλη μια φορά ότι δεν μπορούμε να κρίνουμε έναν λαό από τους νομικούς του κώδικες, καθώς παρακολουθούμε τις ατρόμπτες αυτές ενάγουσες, τυλιγμένες στα τσαντόρ τους, να διαπληκίζονται με δικαστές, συζύγους και πατεράδες, μ' ένα δυναμισμό που διαψεύδει την υποταγμένη τους θέση. Κι ενώ οι δύο σκηνοθέτιδες σαφώς αντιπνέονται σ' έναν άδικο περί διαζυγίου νόμο, ωστόσο η ταινία τους, με δαυμαστή αμεροληψία, μας κάνει πολλές φορές να συμπονούμε τους καταπονημένους υπερασπιστές του καθεστώτος.

Μεγαλουπόλεις / Megacities

του Μίκαιελ Γκλάβογκερ (ΑΥΣΤΡΙΑ-ΕΛΒΕΤΙΑ, 1998)

Ένα αποκαλυπτικό ντοκιμαντέρ που εξερευνά τον μικρόκοσμο και μακρόκοσμο της ανθρώπινης εμπειρίας, η ταινία *Μεγαλουπόλεις* σκιαγραφεί μια αρχετυπική εικόνα της ζωής στη Μεγάλη Πόλη, την αυγή της νέας χιλιετίας. Κάνοντας μια βαθειά τομή στο θέμα της φτώχειας και της κοινωνικής περιθωριοποίησης, δίνει ταυτόχρονα μια ολοκληρωμένη όψη της «παγκόσμιας πόλης», το κατ' εξοχήν περιβάλλον όπου ζει η πλειοψηφία του πληθυσμού της γης. Η ταινία παρουσιάζει εμπειρίες από την καθημερινή ζωή, με όλη την ποικιλία και περιπλοκότητα που αυτή συνεπάγεται, εναλλάσσοντας σκηνές του δρόμου με μικρότερα, πιο προσωπικά πορτρέτα κατοίκων από την πόλη του Μεξικού, τη Βομβάη, τη Νέα Υόρκη και τη Μόσχα. Καταγράφονται διιστάμενες μορφές αστικής ζωής, σε μητροπόλεις που απέχουν χιλιάδες χιλιόμετρα η μία από την άλλη. Τους ανθρώπους αυτούς μπορεί να τους χωρίζουν τεράστιες αποστάσεις γεωγραφικές και πολιτισμικές, όμως η καθημερινή τους ζωή έχει πολλά κοινά. Ο Γκλάβογκερ δεν διστάζει να αποκαλύψει τί σημαίνει ζωή στην πόλη για ένα εντυπωσιακό ποσοστό του πληθυσμού της γης: τη σκληρή πραγματικότητα της πορνείας, της έλλειψης στέγης, του εγκλήματος και των ναρκωτικών. Ωστόσο, η ταινία είναι εξίσου ένα ντοκιμαντέρ αντίστασης και ελπίδας, κι ένας φόρος τιμής στη γενναιότητα, τη δύναμη και την αξιοπρέπεια όλων αυτών που τα καταφέρνουν και επιβιώνουν, απ' τη μια μέρα στην άλλη, στις αχανείς μητροπόλεις του πλανήτη μας.

Το αγρόκτημα, Ανγκόλα ΗΠΑ The Farm, Angola, USA

των Τζόναθαν Στακ, Λιζ Γκάρμπους (ΗΠΑ, 1997)

Με φόντο την πολιτειακή φυλακή της Λουιζιάνα, τη μεγαλύτερη και πιο κακόφημη φυλακή ύψιστης ασφάλειας στην Αμερική, το αγρόκτημα αφηγείται μια ασυνήθιστη ιστορία για τη ζωή και το θάνατο στη φυλακή. Τον 18ο και 19ο αιώνα, η Ανγκόλα ήταν μια ευπρεπούσα φυτεία που την καλλιεργούσαν σκλάβοι. Τον 20ό αιώνα μετατράπηκε επισήμως σε φυλακή, με αποτέλεσμα η δωρεάν εργασία που παρέχόταν από μαύρους σκλάβους, να συνεχίσει να που παρέχεται α-

πό μαύρους κρατούμενους. Η αίσθηση της παλιάς φυτείας παραμένει έντονη, και το γεγονός ότι ενώ το 80% των κρατουμένων είναι μαύροι, η διοίκηση της φυλακής είναι 100% λευκή, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια ιδιαίτερα δραματική και επιβλητική ταινία. Επικεντρώνοντας στις εμπειρίες πέντε κρατουμένων, η ταινία καταγράφει τις προσπάθειές τους να μη χάσουν τις ελπίδες τους και να κατακτήσουν το άπιαστο όνειρο της ελευθερίας. Στα είκοσι δύο του χρόνια, ο Τζορτζ εκτίει τον πρώτο χρόνο ισόβιας κάθειρξης για φόνο. Έχοντας ήδη περάσει είκοσι χρόνια στη φυλακή, ο Βίνσεντ και ο Ασάντι αγωνίζονται για να μειωθούν οι ποινές τους. Στον Μπίσοπ έχει δοθεί χάρη, και είναι έτοιμος να γευθεί την ελευθερία ύστερα από σαράντα χρόνια φυλακή, ενώ ο Μπόουνς, στα τελευταία στάδια του καρκίνου, και ο Τζον, θανατοποινίτης, αντιμετωπίζουν την αναπόφευκτη μοίρα του θανάτου πίσω από τα κάγκελα. Παρακολουθώντας τη ζωή στην Ανγκόλα για ένα χρόνο, από θερισμό σε θερισμό, το *Αγρόκτημα* αφηγείται μια μοναδική ιστορία ελπίδας και αγώνα, θριάμβου και τραγωδίας.

Στο σπίτι του πατέρα μου In het huis van mijn vader

της Φάτιμα Τζέμπλι Ουαζάνι (ΟΛΛΑΝΔΙΑ, 1997)

Η ταινία της Φάτιμα Τζέμπλι Ουαζάνι είναι ένας γενναίος και βαθιά προσωπικός στοχασμός πάνω στην ιστορία της οικογένειάς της και της ενηλικίωσής της μέσα στους περιορισμούς της μαροκινής κοινωνίας. Στα 18 της χρόνια, η Φάτιμα απαρνήθηκε τις παραδόσεις και έφυγε από το σπίτι της για να γλυτώσει από το ενδεχόμενο ενός σκληρωτικού γάμου, σαν κι αυτούς που κατέστρεψαν τη ζωή της μητέρας και της γιαγιάς της. Κατά τη γνώμη του πατέρα της, «Η γυναίκα πρέπει να φεύγει από το σπίτι δύο φορές στη ζωή της: τη μια για να παντρευτεί, και την άλλη για να ταφεί». Η Φάτιμα έχει να του μιλήσει 16 χρόνια. Τριάντα τεσσάρων χρονών τώρα, ανύπαντρη αλλά όχι πια παρθένα, η Φάτιμα δεν μπορεί να ξεχάσει τον κόσμο που άφησε πίσω της, και που αρνείται να τη συγχωρέσει. Όπως λέει κι ο παπούς της, «Μια γυναίκα διακορευμένη είναι σαν χτεσινό κουσκούς». Η Φάτιμα θα επιστρέψει για λίγο στον κόσμο αυτό, μέσα από την εμπειρία της Ναΐμα, μιας κοπέλας που, σε αντίθεση με τη Φάτιμα, έχει ενστερνιστεί τις παραδόσεις και ξαναγυρίζει στο Μαρόκο για να παντρευτεί.

Κόκκινο μελάνι / Tinta roja

των Κάρμεν Γκουαρίνι, Μαρσέλο Σέσπεδες (ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ-ΓΑΛΛΙΑ, 1998)

Δολοφονίες, τροχαία, κακοποιήσεις: λίγες είναι οι εφημερίδες που δεν περιλαμβάνουν τέτοια θέματα. Μάλιστα, για μια ομάδα δημοσιογράφων της Cronica, μιας από τις μεγαλύτερες εφημερίδες του Μπουένος Άιρες, η βία είναι το ψωμί τους. Κάθε μέρα γίνονται μάρτυρες της ανθρώπινης δυστυχίας, και αν τα πρωτοσέλιδα θέματα δεν παρουσιαστούν από μόνα τους, οι ρεπόρτερ αυτοί δε θα διστάσουν να τα δημιουργήσουν. Όπως η Μάρθα, για παράδειγμα, που κάθε πρωί τηλεφωνεί από την εφημερίδα στο νεκροτομείο, με την ελπίδα να βγάλει λαβράκι. Βέβαια μ' ένα τέτοιο επάγγελμα, δύσκολα διατηρούνται οι ισορροπίες, πόσο μάλλον η αξιοπρέπεια του απόμου. Η ομάδα της Cronica βρίσκεται καταφύγιο στο μικρόκοσμο χιούμορ και στο ταγκό, που το χορεύει με μεγάλο πάθος. Μια εικόνα βγαλμένη από τη ζωή στη σύγχρονη Αργεντινή, το *Κόκκινο Μελάνι* αποκαλύπτει την έλλειψη δεοντολογίας του «τύπου του υπονόμου», τις ραδιοουργίες και τον κυνισμό του, «σε μια χώρα όπου άνθρωποι εξαφανίζονται, και το να σε γράφει η εφημερίδα, έστω και σε δυο γραμμές, είναι ένας τρόπος για να ξεχωρίσεις».

Το δάσος / Somaudo Monogatari

της Ναόμι Καουάσε (ΙΑΠΩΝΙΑ, 1997)

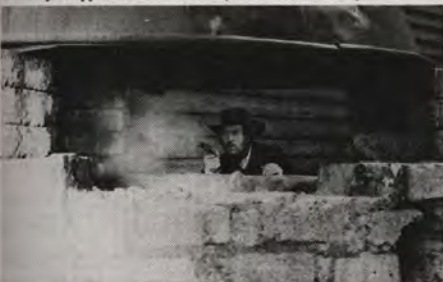
Το *Δάσος* είναι ένα λυρικό, νοσταλγικό πορτρέτο έξι ομάδων ηλικιωμένων ανθρώπων που ζουν στα βουνά Γιοσίνο του νομού Νάρα στην Ιαπωνία. Αποφεύγοντας την ανάλυση και τον σχολιασμό, και αφήνοντας τις ιστορίες να μιλήσουν από μόνες τους, η ταινία δίνει μια πιστή εικόνα του πώς ακριβώς ζουν αυτοί οι άνθρωποι. Μια λυπητερή μελωδία συνδέει τη μοναξιά μιας ηλικιωμένης, χωρίς οικογένεια γυναίκας, με τη θλίψη ενός ζευγαριού που έχει χάσει ένα παιδί, με τα όνειρα και τις προσδοκίες των άλλων χωρικών.

Άνθρωποι έρχονται και πάνε, όμως οι λιγοστοί που μένουν στο χωριό έχουν αποδεχθεί την ταπεινή και χωρίς εκπλήξεις καθημερινότητά τους, κι έχουν συμφιλιωθεί μ' αυτή. Η επιμελής προετοιμασία και η ευελιξία της Ναόμι Κασούσε κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων είχε ως αποτέλεσμα η αισιόδοξια και η γενναιοδωρία των ανθρώπων αυτών να λάμπει μέσα από τη μελαγχολική τους ζωή. Τα πλάνα είναι γαλήνια: άνθρωποι καθισμένοι στον ήλιο, μια ριπή ανέμου καθώς διατρέχει ένα σκονισμένο πάτωμα, μια συστάδα δέντρων που μοιάζουν περασμένα με λάκα... Όλες αυτές οι εικόνες φέρνουν στο νου την Ιαπωνία του χθες, κι έναν τρόπο ζωής που σιγά σιγά χάνεται.

Η Αμερική στη Ρώμη L'America a Roma

του Τζιανφράνκο Πανόνε (ΙΤΑΛΙΑ, 1998)

Στην Ιταλία της δεκαετίας του '60, το σπαγγέτι ουέστερν ήταν στις δόξες του. Προτού επέλθει η παρακμή κατά τη δεκαετία του '70, το είδος γνώρισε την ακμή του το 1967 και '68, με μια παραγωγή 150 ταινιών. Παρέα με τον πρώην ηθοποιό και κασκαντέρ Γκουλιέλμο Σπολέτι, που έκανε καριέρα στα ιταλικά ουέστερν με το όνομα Ουίλιαμ Μπόγκαρτ, ο σκηνοθέτης ξεκινάει να βρει τους ηθοποιούς και κασκαντέρ που έπαιξαν σ' αυτά τα αριστουργηματικά B-movies. Εργαζόμενοι σήμερα ως παρκαδόροι ή οδηγοί, ή ζώντας την ήσυχη ζωή του συνταξιούχου, οι κτεσινόι ήρωες της Άγριας Δύσης μιλούν για το πώς ξεκίνησαν, φτωχόπαιδα —τις περισσότερες φορές— και έφτασαν να γίνουν πρωταγωνιστές ενός συναρπαστικού, μυθικού κόσμου, μιας Αμερικής κατασκευασμένης στα στούντιο της Τσινεσιτά. Οι ηλικιωμένοι ηθοποιοί, τα εγκαταλειμμένα στούντιο και τα «φαράγγια» γύρω από τη Ρώμη έχουν κινηματογραφηθεί με τις ίδιες χρυσές και κόκκινες ανταύγειες που χρησιμοποιούνταν στις ταινίες εκείνες πριν από τριάντα χρόνια.

Τη μέρα που ήταν η θεία άρρωστη Ruzi keh khaleh mariz boud

της Χάνα Μαχμαλμπάφ (ΙΡΑΝ, 1997)

Μια οικογενειακή ταινία σκηνοθετημένη από τη Χάνα Μαχμαλμπάφ πριν καλά καλά κλείσει τα εννιά. Η θεία της Χάνα θεωρεί ότι η μύτη της είναι πολύ μακριά, και έχει πάει στο νοσοκομείο για να της την κοντύνουν, αφήνοντας τα παιδιά της στον παππού τους. Καθώς εκείνα βάζουν το πάτωμα, η Χάνα και ο αδερφός της τα κινηματογραφούν με τη βιντεοκάμερά τους. Όταν ο παππούς τούς λέει ότι είναι ώρα να γυρίσουν σπίτι, τα παιδιά δέχονται υπό έναν όρο: να τ' αφήσει ο παππούς να βάζουν το σώμα του! Ο παππούς δέχεται. Κόρη του διακεκριμένου ιρανού κινηματογραφιστή Μοσέν Μαχμαλμπάφ και αδερφή της βραβευμένης σκηνοθέτιδας Σαμίρα Μαχμαλμπάφ, η Χάνα έχει ακολουθήσει στα χνάρια της οικογένειάς της, μ' αυτή τη ζεστή, χαρούμενη ταινία.

Ο δρόμος του μεταξιού Jadeh Abisham

του Κιανούς Αγιαρί (ΙΡΑΝ, 1998)

Ενώ ένα συνεργείο τοποθετεί σιδηροδρομικές γραμμές, ανακαλύπτεται ένας αρχαιολογικός χώρος που θεωρείται πως είναι μέρος του αρχαίου Δρόμου του Μεταξιού.

Οι ράγες βγαίνουν, και αποφασίζεται πως οι γραμμές του τρένου θα ακολουθήσουν άλλη διαδρομή.

Σιωπηλές μηχανές

του Θανάση Ρεντζή (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Η ταινία πραγματεύεται τη νεότευκτη αντίληψη για μνημείωση και διάσωση των καταλοίπων του βιομηχανικού παρελθόντος — κι εν προκειμένω, των πολυάριθμων ερειπίων της παραδοσιακής βιομηχανίας (του νερού, του κάρβουνου, του πετρελαίου, καθώς και του ηλεκτρισμού), που κατάσπαρτα κι εγκαταλελειμμένα σ' ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο, έχουν αφεθεί στη φθορά του χρόνου, τη μούχλα, τη σκόνη και τη σκουριά. Ένας νεαρός αρχιτέκτονας περιδιαβαίνει τους βιομηχανικούς ερειπιώνες (ως αρχαιολογικούς χώρους πλέον) και ταυτόχρονα συναισθάνεται μια βαθιά μεταλλαγή στις συνειδήσεις μας, που κατά κύριο λόγο συνίσταται στην αναγνώριση βιομηχανικών λειψάνων, ως μνημείων της ιστορίας και μαρτύρων του πόνου και του μόχθου, προς θεραπεία της ανάγκης. Οι Σιωπηλές Μηχανές είναι ένα λυρικό εγκώμιο στη σκουριά κι ένα μνημειογράφημα του τεχνικού πολιτισμού και του Homo Industrialis.

Νυχτολούλουδα

του Νίκου Γραμματικού (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Η ιδιαίτερη, άκρως ενδιαφέρουσα, και άγνωστη σε μας εκπαίδευση των παιδιών με προβλήματα όρασης, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο στην προσπάθειά τους να ενταχθούν σε μια κοινωνία, για την οποία μαθαίνουν ότι στηρίζεται, κυρίως, στην αίσθηση της όρασης. Ένα δωδεκάχρονο αγόρι, ο Μανώλης, μαζί με τους φίλους του, όλα παιδιά εκ γενετής τυφλά, μας παρασύρουν στο δικό τους κόσμο, όπου όλες οι αισθήσεις τους, κατ' ανάγκη, οξύνονται. Στη διαδρομή τους, μας δείχνουν πώς συλλαμβάνουν και εκτιμούν τις λεπτομέρειες ενός εξωτερικού κόσμου που δεν είδαν ποτέ, τον τρόπο με τον οποίο ξεπερνούν τα εμπόδια που τους βάζει, και πώς, εντέλει, με τις αισθήσεις τους σε διαρκή επαγρύπνηση, τον γνωρίζουν.

Πώς σε λένε;

των Θάνου Αναστόπουλου, Στέλλας Θεοδωράκη (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Ένα ντοκιμαντέρ πάνω στη συνύπαρξη διαφορετικών εθνοτήτων σ' ένα σχετικά μικρό γεωγραφικό χώρο, τη Θράκη. Η ταινία αφορά τη σημερινή Θράκη και παρουσιάζει την πολυχρωμία, τις διαφορές, τις ομοιότητες, και τις πολλαπλές ταυτότητες της περιοχής μέσα από τις μαρτυρίες των κατοίκων της. Σταυροδρόμι πολιτισμών, η Θράκη, περισσότερο από άλλες περιοχές, είδε τη σύγθεση των κατοίκων της ν' αλμάζει συχνά κάτω από την επίρεια των ιστορικών γεγονότων: χριστιανοί και μουσουλμάνοι, αυτόχθονες ελληνικής καταγωγής, Τούρκοι από την οθωμανική αυτοκρατορία, πρόσφυγες από τους βαλκανικούς πολέμους ή τη Μικρά Ασία, από την ανταλλαγή πληθυσμών τη δεκαετία του '20, Αρμένιοι, Πομάκοι, Τσιγγάνοι, αλλά και ακόμη πιο πρόσφατα, πρόσφυγες από την πρώην Σοβιετική Ένωση, πλαισιώνουν το μωσαϊκό διαφορετικών πληθυσμών που συνθέτει την πολύχρωμη ταυτότητα της περιοχής.

Βρομοέλληνες

του Ανδρέα Αποστολίδη (ΕΛΛΑΔΑ, 1999)

Το Μάρτιο του 1998, η κοινοτική αρχή στο Παλιό Κεραμίδι, ένα μικρό χωριό στα βόρεια της Ελλάδας, απαγόρευσε την κυκλοφορία των Αλβανών μεταναστών μετά τη δύση του ηλίου. Το μέτρο επιβλήθηκε για να περιορίσει την αυξανόμενη εγκληματικότητα στο χωριό. Πολλούς μήνες αργότερα, ένα τηλεοπτικό συνεργείο επισκέφτηκε το Παλιό Κεραμίδι και κάλεσε τους κατοίκους από τα μεγάφωνα σε δημόσια

συζήτηση. Στην αρχή, σχεδόν όλοι οι κάτοικοι υπερασπίστηκαν την περυσινή απόφαση. Ο Στέλιος Κούλογλου και οι συνεργάτες του, πρόβαλαν τότε στους παριστάμενους ένα ντοκιμαντέρ με θέμα την αντιμετώπιση των ελλήνων μεταναστών στην Αμερική στην αρχή του αιώνα. Όπως αφηγούνται επιζώντες εκεί-

νης της εποχής, οι Έλληνες είχαν πέσει θύματα ρατσιστικών διακρίσεων και προκαταλήψεων—όπως ακριβώς οι Αλβανοί στη σημερινή Ελλάδα. «Δεν έλεγαν ποτέ "Έλληνες". Μας προσφωνούσαν πάντα "βρομοέλληνες"». Η συνέχεια της συζήτησης με τους κατοίκους στο Παλιό Κεραμίδι είναι αποκαλυπτική: όταν απαγορεύτηκε η κυκλοφορία, στο χωριό δεν είχε συμβεί κανένα σοβαρό επεισόδιο ή κάποια ληστεία από τους Αλβανούς. Θα παραδεχτούν άραγε οι κάτοικοι του χωριού ότι συμπεριφέρονται στους Αλβανούς όπως παλιότερα οι Αμερικανοί στους «βρομοέλληνες» και ότι η απαγόρευση της κυκλοφορίας ήταν λάθος;

Οι συγκάτοικοι

των Ευ. Στεφανή, Ν. Ζωιόπουλου (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Ο Σωτήρης, ο Ναπολέων, ο Θεοδωρής κι ο Πέτρος είναι συγκάτοικοι. Ζουν σ' ένα σπίτι λίγο έξω από την Αθήνα. Η ταινία, που γυρίστηκε στη διάρκεια ενός χρόνου, καταγράφει σκηνές από τη ζωή τους.

Άρνισσα

της Μαρίας Οικονόμου (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Το Μάρτιο του 1998, ο δήμος της Άρνισσας, στο νομό Πέλλας, εκχώρησε 200.000 στρέμματα δημόσιας γης προς ανάπτυξη σ' ένα πρωτότυπο εγχείρημα: η γη θα σπερνόταν με μια μέθοδο κατά την οποία οι σπόροι φυτεύονται σε αργιλόχωμα. Τη μέθοδο αυτή την επινόησε ένας 84χρονος ιάπωνας αγρότης, ο Μασανόμπου Φουκουόκα, που ταξίδεψε στην Ελλάδα για να μοιραστεί την εμπειρία και τη φιλοσοφία του. Μεγάλος αριθμός εθελοντών έλαβε

μέρος στη σπορά των λόφων που περιβάλλουν την Άρνισσα, και η προσπάθειά τους συνεχίζεται ακόμα. Στο ντοκιμαντέρ Άρνισσα, σκηνές από τη σπορά εναλλάσσονται με αποσπάσματα από μια συζήτηση που έγινε με τον Φουκουόκα.

Το πέρασμα του Τορωναίου

του Άκη Κερσανίδη (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Όλα ξεκίνησαν από ένα αστείο όταν, πριν από αρκετά χρόνια, μια παρέα από νεαρούς Νικητιανούς αποφάσισαν «να περάσουν απέναντι» κολυμπώντας. Έκτοτε καθιερώθηκε σαν αγώνας, με το όνομα Διάπλους του Τορωναίου Κόλπου. Ο Διάπλους του Τορωναίου είναι ένας μαραθώνιος κολύμβησης που διοργανώνεται κάθε χρόνο στη Νικητή Χαλκιδικής. Η απόσταση είναι είκοσι πέντε χιλιόμετρα, από την Καλλιθέα της χερσονήσου της Κασσάνδρας ως τη Νικήτη της Σιθωνίας, και η συμμετοχή ανοικτή σε όλους. Όλοι όσοι τερματίζουν στεφανώνονται μ' ένα κλαδί ελιάς και επευφημούνται από τον κόσμο. Ο Μάικλ Ριντ (ο «Βασιλιάς της Μάγκης»), ο Λευτέρης Ξανθόπουλος (που έχει τις περισσότερες συμμετοχές στο Διάπλου του Τορωναίου), και η τυφλή Αμερικάνα Σάρον Λούκα περνούν, μαζί με άλλους τριάντα κολυμβητές, τη δοκιμασία του Τορωναίου. Μια δοκιμασία σωματική και ψυχική.

τώρα και
στο κέντρο
Πλατεία
Ναυαρίνου 9

Δεσκάτη

κοτόπουλα στα κάρβουνα

25η Μαρτίου 18 - τηλ. 428 429 Πλατεία Ναυαρίνου 9 - τηλ. 266 107

ΠΡΩΤΟ FIRST SHOT ΠΛΑΝΟ

Πόρος – Σεφέρης

του Γιάννη Σμαραγδή (ΕΛΛΑΔΑ, 1990)

Το καλοκαίρι του 1946, ο Σεφέρης καταφεύγει στον Πόρο, εξουθενωμένος από το κλίμα της εποχής που γεννάει σιγά σιγά τον εθνικό διχασμό. Εκεί, στη Βίλα Γαλήνη, ο ποιητής γράφει την ποιητική σύνθεση «Κίχλη». Παράλληλα, διατηρεί ένα προσωπικό ημερολόγιο, όπου καταγράφει την πνευματική του διαδρομή-περιπέτεια, μέχρι την ολοκλήρωση του ποιήματος. Εκεί περιγράφει με εντελώς προσωπικό τρόπο και τον Πόρο. Το φιλμ ακολουθεί αυτή τη διαδρομή με εικόνες και αγάλματα. Στο ποίημα «Κίχλη» ακούγεται η φωνή του Γιώργου Σεφέρη. (Η ταινία αποτελεί μέρος της σειράς Η δε πόλις ελάλησεν.)

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ANTHOLOGY: GREEK DOCUMENTARIES

Σινασός, τοπογραφία της μνήμης

των Τίμωνα Κουλιμάσι, Ηρώς Σιαφλιάκη (ΕΛΛΑΔΑ, 1997)

Από την αρχαιότητα ο ελληνικός λαός έζησε στις όχθες του Αιγαίου. Το 1923, μετά τον ελληνο-τουρκικό πόλεμο και στο όνομα της ιδέας του έθνους, με τη συναινέση των Μεγάλων Δυνάμεων, αποφασίστηκε η πρώτη οργανωμένη μεταξύ δύο κρατών εθνική εκκαθάριση του 20ού αιώνα. Ενάμισι εκατομμύριο Έλληνες εγκαταλείπουν την Τουρκία, κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, και τετρακόσιες χιλιάδες Τούρκοι υποχρεώνονται να φύγουν απ' την Ελλάδα. Μέσω της ιστορίας ενός χωριού στην Καππαδοκία, της Σινασού, των σημερινών τούρκων κατοίκων της και των μαρτύρων των τελευταίων Ελλήνων που έζησαν αυτή την τραγωδία και των απογόνων τους, η ταινία αυτή ανασυγκροτεί τη μνήμη της καθημερινής ζωής των δύο λαών που, παρά τις διαφορές τους, έζησαν για αιώνες μαζί στη Μικρά Ασία, μέχρι τον βίαιο διαχωρισμό τους.

Ο Ηρακλής, ο Αχελώος και η γιαγιά μου

του Δημήτρη Κουτσιμπασάκου (ΕΛΛΑΔΑ, 1997)

Η Δήμητρα Κουτσιμπασάκου είναι 88 ετών, και ζει μόνη στο χωριό Αρματωλικό της Πίνδου, στις όχθες του ποταμού Αχελώου, που πήρε τ' όνομά του από τον ποταμίο θεό της μυθολογίας, ο οποίος μπορούσε ν' αλλάζει μορφή. Ο γνωστότερος μύθος του Αχελώου αναφέρεται στον αγώνα του εναντίον του Ηρακλή, όπου διεκδίκησε τη μνηστή του Διάνειρα. Το σπίτι της Δήμητρας βρίσκεται πολύ κοντά στο υπό κατασκευή μεγάλο φράγμα του Αχελώου, και στέκει ακριβώς στο μέσον της περιοχής που, με την ολοκλήρωση του φράγματος, θα γίνει λίμνη. Κατά ειρωνική τύχη, τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του φράγματος είναι προϊόντα της εταιρείας τσιμεντών «Ηρακλής», φαίνεται λοιπόν πως η αρχαία διαμάχη ανάμεσα στον Αχελώο και τον Ηρακλή συνεχίζεται κι ως τις μέρες μας! Ο Δημήτρης, ο Κώστας και ο Πέτρος αποφασίζουν να επισκεφθούν τη γιαγιά τους και να γυρίσουν ένα ντοκιμαντέρ.

Σκηνές από ένα δρόμο – Οδός Πανεπιστημίου

του Λάκη Παπαστάθη (ΕΛΛΑΔΑ, 1998)

Η οδός Πανεπιστημίου σε διάφορες εποχές. Εικόνες καθημερινής ζωής και ιστορικά γεγονότα από τις αρχές του αιώνα μέχρι τη δεκαετία του '70. Τα κτίρια που χάθηκαν, τα κτίρια που άντεξαν στο χρόνο. Τα κέντρα που στέγαζαν την κοινωνική ζωή των Αθηναίων. Το ξενοδοχείο «Βικτώρια» που μετονομάστηκε σε «Εξέλιος» και σήμερα στεγάζει την Εθνική Τράπεζα. Το καφενείο «Κυβέλεια», τα καφενεία των Χαυτειών, το «Πανελλήνιον», τα ζαχαροπλαστεία του «Ντορέ» και του «Γιαννάκη». Το φαρμακείο του Μαρινόπουλου. Ο κινηματογράφος «Ρεξ». Οι κινηματογράφοι «Τιάνια» και «Πάνθεον», που δεν υπάρχουν σήμερα. Το καφεκοπείο Λουμιζή. Τα τραμ, οι συγκοινωνίες, τα πρώτα αυτοκίνητα. Ζωντανές λήψεις απ' την Κατοχή, την Απελευθέρωση, την υποδοχή των βρετανών στρατιωτών, τη διαδολήωση του Δεκέμβρη του 1944 κόντρα στα εγγλέζικα τανκς. Η Πανεπιστημίου στη δεκαετία του 1960 και του '70. Διαδηλώσεις, παρελάσεις, αλλά και ήσυχες στιγμές ειρηνικής ζωής σε διάφορες εποχές στον ίδιο δρόμο της Αθήνας.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ SPOTLIGHT: DIMITRIS MAVRIKIOS

Ο Δημήτρης Μαυρίκιος γεννήθηκε το 1948 στην Αίγυπτο. Σπούδασε φιλολογία και θεατρολογία στη Σορβόνη και σκηνοθεσία κινηματογράφου στο Centro Sperimentale της Ρώμης (με δάσκαλο το Ροσελίνι). Μετέφρασε και σκηνοθέτησε για το θέατρο τα έργα Έξι πρόσωπα ζητούν συγγραφέα, Ρωμαίος και Ιουλιέτα, Βέρθερος, Σαλώμη, Γυάλινος Κόσμος, Ηλέκτρα, ενώ έχει ασχοληθεί εξίσου επιτυχημένα με την όπερα και τη δημιουργία ντοκιμαντέρ για την τηλεόραση (Τα γεφύρια του Ιονίου, Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών 1991).

Βραβεία-Διακρίσεις: Πολεμόντα, βραβείο κοινού στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης 1975. Στο δρόμο του Λαμόρε, ειδική μνεία, Φεστιβάλ Λέτσε 1980-επίσημη συμμετοχή στο Φεστιβάλ Ιέρ 1980-συμμετοχή στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης 1979. Aenigma Est?, Α' βραβείο διεθνούς Μπιενάλε για το φιλμ πάνω στην τέχνη, Παρίσι 1992-βραβεία καλύτερου ντοκιμαντέρ και μουσικής, Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης 1990-Κρατικό Βραβείο Ντοκιμαντέρ 1991.

Aenigma Est?

Στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ προβάλλονται οι ταινίες του:
Πολεμόντα (1975), 90'
Μεσογειακό Τρίπτυχο για τα Πάθη (1986), 55'
Aenigma Est? (1990), 74'
Γιοφύρια του Ιονίου (2 επεισόδια) (1982-1986), 60'
Σπιναλόγκα (1981), 28'
Εγνατία Οδός, 24'
Τα Κάστρα της Θεσσαλονίκης, 52'

ΓΙΟΡΙΣ ΙΒΕΝΣ: ΓΙΟΡΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ JORIS IVENS: CELEBRATING ONE HUNDRED YEARS Ένας ποιητής της φύσης, ένας μάρτυρας της εποχής μας (1898-1989)

«Πάντοτε ήθελα οι ταινίες μου να αντανακλούν την εκάστοτε εποχή. Η γενιά μου συνεχώς πολεμούσε, χωρίς ποτέ να προλαβαίνει ν' αναρωτηθεί το γιατί. Στη διάρκεια της πολύχρονης ζωής μου, διαπίστωσα ότι η μεταφυσική και τα όνειρα είναι μέρος της πραγματικότητας. Αποτελούν μια γέφυρα ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν. Η επιστήμη δεν μπορεί να κάνει τα πάντα — απλώς καθορίζει τα όριά μας. Πιο πέρα, όμως, υπάρχουν νέοι ορίζοντες, και το καθήκον του σκηνοθέτη είναι να τους ανακαλύψει. Η Μαρσελίν βρήκε το θέμα για την ταινία Μια ιστορία του ανέμου. Ξέρει πόσο σημαντική είναι για μένα η φύση. Όλα τα στοιχεία παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην ταινία — η γη, το νερό, ο αέρας, και ιδιαίτερα ο άνεμος. Ο άνεμος, το φυσικό, κοσμικό, και μυθολογικό αυτό σύμβολο, εισέβαλε στο έργο μας χωρίς να γνωρίζουμε το γιατί. Η κινηματογράφηση του ανέμου ήταν μια θαυμάσια ιδέα για να προσπαθήσει κανείς να μιλήσει για την Κίνα με τρόπο ασυνήθιστο για κείνη την εποχή. Παρατήρησα τον μιστράλ στην παραλία του Σαν Τροπέ, τον είδα να πηγαίνει πέρα δώθε, παλεύοντας με τα σύννεφα. Κατάλαβα ότι ο άνεμος έρχεται όποτε θέλει, με όση δύναμη θέλει. Ο άνεμος είναι εύκαμπτος, δυνατός, ζηλιάρης, λεπτεπίλεπτος. Φέρνει μαζί του τον απόηχο αναμνήσεων, της ζωής, της θλίψης, της δουλειάς ή της ελευθερίας. Ένωσαν να ήμουν πάλι στην αβάν γκαρντ, όπως τότε που ήμουν νέος κι έκανα την ταινία Βροχή».

Ο Γιόρις Ιβενς σπούδασε οικονομικά στο Ρότερνταμ, φωτοχημεία στο Βερολίνο και στη συνέχεια εργάστηκε σε εργοστάσια της Δρέσδης και της Λένα. Οι ταινίες Η μπέττα του Πουντόβκιν και Άρσεναλ του Ντοβζένκο τον προσέλκυαν στον κινηματογράφο. Το συνολικό έργο του Ιβενς που περιλαμβάνει 40 ταινίες, ξεχωρίζει τόσο για το ύψος όσο και για το περιεχόμενό του. Ο επαναστατικός καιρός των πρώτων δεκαετιών του αιώνα, τα σοσιαλιστικά όνειρα και ιδανικά ενέπνευσαν τον ολλανδό πρωτοπόρο σκηνοθέτη ο οποίος στήριξε σε αυτά τα προσωπικά του οράματα. Η ταινία New grounds που έκανε με τον Έρνεστ Χέμινγουэй - έγραψε και αφηγήθηκε το σενάριο - το 1937, έκανε τον Ιβενς παγκόσμια γνωστό. Στην ταινία περιγράφονται οι βιαιότητες που διέπραξε η ισπανική φασιστική κυβέρνηση. Το 1952 κέρδισε το διεθνές βραβείο ειρήνης για την ταινία του Song of the Rivers την οποία είδαν περισσότεροι από 250 εκατομμύρια θεατές παγκόσμια.

Τα ντοκιμαντέρ του Ιβενς ξεπερνούν τα σύνορα της Ευρώπης. Έχει γυρίσει ταινίες στη Σοβιετική Ένωση, τη Κίνα, το Μαλί ή την Ινδονησία. Ο Ιβενς είναι ο πρώτος ευρωπαίος ντοκιμαντερίστας που προσκλήθηκε να γυρίσει ταινία στην Σοβιετική Ένωση. Η δεκαετία του '70 είναι για τον ολλανδό πρωτοπόρο η δεκαετία της Κίνας, σκηνοθετεί μια σειρά από ντοκιμαντέρ με την συνεργασία της γυναίκας του Μαρσελίν Λοριντάν-Ιβενς, η οποία είναι κατά κάποιο τρόπο μια εγκυκλοπαίδεια για την σύγχρονη Κίνα. Το 1986-88 ο Ιβενς επιστρέφει στην Κίνα για τα γυρίσματα της ταινίας Μια ιστορία του ανέμου.

Θέματα των ταινιών του Ιβενς είναι ο άνθρωπος και η ιστορία του. Οι ήρωες του δεν διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από τους ήρωες ταινιών μυθοπλασίας. Ο Ιβενς ήταν από τους πρώτους που αρνήθηκε την άποψη πως ο ήρωας μιας ταινίας πρέπει να είναι κάποιος χαρακτήρας μοναδικός και σπάνιος που να ξεχωρίζει από την πλειοψηφία των ανθρώπων. Ο Ιβενς εξυμνεί τους απλούς ανθρώπους στον αγώνα τους για επιβίωση. Τους περιγράφει μαζί με το κοινωνικό τους περιβάλλον. Μελετώντας τις διαφορετικές συνθήκες της κοινωνικής ζωής των χαρακτήρων του, έφτασε στο σημείο ν' αγκαλιάσει σχεδόν όλες τις σκοπιές της πραγματικότητας: οικονομικές, πολιτικές, πολιτιστικές, ιστορικές και γεωγραφικές. Καταφέρνει να προσεγγίσει από κοντά την ζωή των πρώων του χωρίς να ενοχλεί την προσωπική τους ζωή. Μαζί με την ιστορία του ανθρώπου η φύση είναι το επιπλέον συνθετικό συστατικό του έργου του. Η φύση δεν αποτελεί ποτέ στο έργο του Ιβενς ένα ντεκόρ, ένα αδρανές σύμβολο ή ένα κίνητρο. Η φύση γίνεται μια γλώσσα που μεταφέρει ποιητικότητα και ιδέες.

X.K.

Η τελευταία ταινία του Γιόρις Ιβενς, Μια Ιστορία του Ανέμου (A tale of the wind), προβάλλεται τη μέρα των εγκαίνιων του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, με την παρουσία της γυναίκας και συνεργάτιδάς του, Μαρσελίν Λοριντά

Ορίζοντες

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Άλμα / Alma

της Ρουθ Λάιμαν (ΗΠΑ, 1998)

Η Μάρτζι Θορν δουλεύει ως μπαργούμαν και τραγουδάει σε δικό της συγκρότημα μουσικής κάντρι. Το θέμα της ταινίας, στην οποία η Μάρτζι έχει επίσης τον τίτλο της συμπαραγωγού, είναι η περίπλοκη σχέση της με τη μητέρα της, Άλμα. Από οικογένεια της εργατικής τάξης του αμερικανικού Νότου, η Άλμα είναι μια χαριτωμένη, πνευματώδης, αλλά και ψυχικά διαταραγμένη γυναίκα, που αντιμετωπίζει τα τραύματά του παρελθόντος με όπλα τον αυτοσαρκασμό και την άρνηση της πραγματικότητας. Στην ηλικία των επτά ετών, η Άλμα έπεσε θύμα βιασμού από ένα θείο της, ένα περιστατικό το οποίο περιγράφει ως το πρώτο της ραντεβού. Εραστές από το παρελθόν μυθοποιούνται και γίνονται λιστές τραπέζων, δολοφόνοι, μέχρι και Έλβις Πρίσλεϊ. Το 1965, ενώ η Μάρτζι ήταν ακόμα βρέφος, η Άλμα κλείστηκε σε ψυχιατρική κλινική όπου υπέστη ηλεκτροσόκ. Τα γεγονότα αυτά είχαν τρομερές συνέπειες στη ζωή της οικογένειας, κι έκαναν τα παιδικά χρόνια της Μάρτζι εφιαλτικά.

Τετάρτη / Sreda

Βίκτορ Κοσακόφσκι (ΡΩΣΙΑ-ΓΕΡΜΑΝΙΑ, 1997)

Μαζί με 100 άλλους -51 κορίτσια και 49 αγόρια- ο Κοσακόφσκι γεννήθηκε την Τετάρτη, 19 Ιουλίου, 1961, στο Λένινγκραντ. Η κινηματογραφική του αποστολή ήταν να εντοπίσει όλους όσους γεννήθηκαν εκείνη την ημέρα και να δει πώς είχαν εξελιχθεί. Από αυτούς, μερικοί είχαν πεθάνει (δύο τους στον πόλεμο με το Αφγανιστάν), άλλοι είχαν μεταναστεύσει, και μερικοί ζούσαν πια σε άλλες πόλεις της Ρωσίας. Ο Κοσακόφσκι κατάφερε να εντοπίσει 70 από αυτούς που ζούσαν ακόμα στην, μετονομασμένη πάλι, Αγία Πετρούπολη. Στο ρόλο του σιωπηλού παρατηρητή, ο Κοσακόφσκι κινηματογραφεί τον κόσμο στο δρόμο και στα σπίτια του. Άλλοι του ανοίγουν τα τελείως, άλλοι είναι πιο ντροπαλοί, και άλλοι αρνούνται να συμμετάσχουν. Γνωρίζουμε ανθρώπους κάθε επαγγέλματος, και κάθε θρησκευτικής και πολιτικής πεποίθησης: έναν φτωχό αλκοολικό, έναν αστυνόμο, έναν κατάδικο, έναν επιχειρηματία, έναν οδοντίατρο, έναν καλλιτέχνη, και πολλούς άλλους.

Η στιγμή της σύγκρουσης Moment of Impact

Τζούλια Λόκτεβ (ΗΠΑ, 1997)

Την 1η Απριλίου του 1989, σε μια μικρή πόλη του Κολοράντο, ένα αυτοκίνητο χτυπά τον Λεν Λόκτεβ, αφήνοντάς τον σε σχεδόν κωματώδη κατάσταση. Ο άλλοτε γελαστός και ανεξάρτητος ρώσος μετανάστης μετατράπηκε, από τη μια στιγμή στην άλλη, σ' ένα α-προσπέλαστο πλάσμα, φυλακισμένο μέσα στο ίδιο του το σώμα και απόλυτα εξαρτημένο από τους άλλους. Οκτώ χρόνια μετά το ατύχημα, η Τζούλια Λόκτεβ, κόρη του Λεν και σκηνοθέτιδα της ταινίας, βρίσκει το κουράγιο να γυρίσει αυτό το συγκινητικό ντοκιμαντέρ. Η Λόκτεβ μάς εισάγει στην καθημερινή ζωή της οικογένειάς της, στα συναισθήματα έντονης αγάπης, ματαιώσης και πόνου που νιώθουν εκείνη και η μητέρα της, Λαρίσα, φροντίζοντας και ζώντας μ' έναν πατέρα και σύζυγο που δεν είναι πια ο άνθρωπος που κάποτε ήξεραν και αγαπούσαν.

Ζώντας με τα λιοντάρια Leve blant løver

Σίγκβε Έντρεσεν (ΝΟΡΒΗΓΙΑ, 1998)

Ο τίτλος της ταινίας αναφέρεται σ' ένα μυθιστόρημα της Κάρεν Μπλίζεν. Η συγγραφέας περιγράφει ένα περιστατικό, όπου ο επιστάτης της φάρμας της στην Αφρική διαπιστώνει πως υπάρχουν στην περιοχή λιοντάρια που σκοτώνουν τα βόδια τους. Ο επιστάτης προτείνει στην Μπλίζεν να ρίξουν δηλητήριο σ' ένα από τα νεκρά βόδια, ώστε όταν τα λιοντάρια το φάνε, να πεθάνουν. Η Μπλίζεν θεωρεί τη μέθοδο αυτή δειλή και ανάξια του λιονταριού, αλλά και του κυνηγού. Στο κυνήγι του λιονταριού, ο κυνηγός πρέπει να έχει τη γενναιότητα να εκθέσει τον εαυτό του στον κίνδυνο. «Μόνον εκείνο που μπορεί να πεθάνει είναι πραγματικά ελεύθερο», λέει στον επιστάτη της, και ξεκινάει η ίδια να κυνηγήσει τα λιοντάρια. Ο Σίγκβε Έντρεσεν αναγνώρισε μια παρόμοια γενναιότητα στα τρία παιδιά με καρκίνο τα οποία κινηματογράφησε για δεκαοκτώ μήνες, έστω κι αν η δική τους είναι μια επιβεβλημένη, ακούσια γενναιότητα.

Πάβελ και Λιάλια Pavel and Lyalya

Βίκτορ Κοσακόφσκι (ΡΩΣΙΑ, 1998)

Ένας ηλικιωμένος άνδρας στο κρεβάτι του, κοντά στο θάνατο. Πρόκειται για το ρώσο σκηνοθέτη Πάβελ Κόγκαν. Ζει με τη γυναίκα του Λιάλια στην Ιερουσαλήμ. Παλιό φίλο από τη Ρωσία έχουν έρθει να τους επισκεφτούν και να γυρίσουν μια ταινία με θέμα τους δυο τους. Η ατμόσφαιρα είναι ζεστή και άνετη. Βλέπουμε για παράδειγμα τον νυχτοπύργο -επίσης παλιό τους γνώριμο- να κάθεται όλος αυτοπεποίθηση στο μέσο του πλάνου, το μπουμ στο χέρι. Ο Πάβελ και η Λιάλια δίνουν συνέντευξη, όπως γίνεται συνήθως, ούτε και μαθαίνουμε πολλές λεπτομέρειες για τη ζωή τους στην Ιερουσαλήμ ή την αρρώστια του Πάβελ. Παρακολουθούμε κυρίως τη Λιάλια, να κουβεντιάζει για καθημερινά θέματα με τον άνδρα της, να πηγαίνει στην αγορά, σ' αναπολεί τη γιαγιά της. Το μόνο που επιθυμεί πλέον ο Πάβελ είναι να γυρίσει στην Αγία Πετρούπολη, εκεί όπου γεννήθηκε. Όμως η Λιάλια είναι πεπεισμένη ότι ο βαριά άρρωστος Πάβελ δε θα άντεχε το ταξίδι.

Η μπούμπε Λι κι εγώ Bubbeh Lee and Me

Άντι Έιμπραμς Ουίλσον (ΗΠΑ, 1996)

Το ντοκιμαντέρ αυτό που προτάθηκε για βραβείο Emmy, είναι ένα ξεκαρδιστικό πορτρέτο μιας ασυνήθιστης αλλά και συνθησιαμένης εβραίας γιαγιάς, και μια συγκινητική ιστορία για τον εγγονό της που ψάχνει να βρει τη θέση του στον κόσμο. Η Λι Έιμπραμς είναι μια γυναίκα που ζει τη ζωή της με τους δικούς της όρους, κι αυτό φαίνεται όταν την παρακολουθούμε στην τακτική της επίσκεψη στο σουπερ μάρκετ για να επιστρέψει άγουρα φρούτα (όπου και απαιτεί να της επιστραφούν τα χρήματά της), ή όταν, μασουλώντας μπλινίς την εβραϊκή πρωτοχρονιά, κουβεντιάζει για το τι της έχει διδάξει η ζωή. Για τον σκηνοθέτη εγγονό της, έναν νεαρό ομοφυλόφιλο από μητέρα Εβραία και

πατέρα Προτεστάντη, η 87χρονη μπούμπε Λι αποτελεί ζωτικό κρίκο με την προσωπική αλλά και πολιτισμική του ταυτότητα, πέρα από την απέραντη αγάπη και αποδοχή που του προσφέρει. Καθώς η γιαγιά κι ο εγγονός εκμυστρώνονται αγάπες χαμένες ή κρυφές, συγκρίνουν τις στρατηγικές τους ως καταναλωτές, και αποφεύγουν τις διάφορες προξενιές, γίνεται πασιφανής η δύναμη του δεσμού τους.

Οι πρώτοι Ολυμπιακοί της μητέρας μου Haolimpiada harishona shel ima

Ραν Καρμέλι (ΙΣΡΑΗΛ, 1997)

Το χιούμορ, η τρυφερότητα και η άρτια τεχνική, κάνουν τους Πρώτους Ολυμπιακούς της μητέρας μου, την αληθινή ιστορία μιας τυφλής γυναίκας που γίνεται παγκόσμιος πρωταθλητής στο μπόουλινγκ σε χορτοτάπητα, ένα εξαιρετικά ευχάριστο ντοκιμαντέρ, που επιπλέον προδίδει βαθιά γνώση της ανθρώπινης φύσης. Με σκηνοθέτη και αφηγητή το γιο της, Ραν, η ιστορία της Τάμι Καρμέλι ξεκινάει όταν αρχίζει να χάνει την όρασή της, στα σαράντα της. Ενώ προσπαθεί στωικά να κρύψει το πρόβλημά της, ο Ραν το καταλαβαίνει μια μέρα όταν, έχοντας μόλις γυρίσει από την Ινδία, βλέπει τα ρούχα του απλωμένα στο σκοινί να έχουν γίνει όλα μοβ, επειδή η μητέρα του δεν είχε ξεχωρίσει τα διάφορα χρώματα. Καθώς σιγά σιγά τυφλώνεται, η οικογένειά της την παροτρύνει να πάρει μπαστούνι. Αντ' αυτού, η Τάμι, ως τότε βιβλιοθηκίστρια, μαθαίνει να κάνει θεραπευτικό μασάζ και να παίζει μπουλ για τυφλούς. Αποδεικνύεται τόσο καλή, που γίνεται πρωταθλήτρια του Ισραήλ και στέλνεται στην Ολυμπιάδα για άτομα με ειδικές ανάγκες στην Ατλάντα.

Μεσάνυχτα στην Κούβα Medianoche en Cuba

Νημίρι Φοκ (ΗΠΑ, 1997)

Η ταινία είναι ένα μοντάζ από συνεντεύξεις και σκηνές από τη ζωή τεσσάρων νέων Κουβανέζων διαφορετικών κοινωνικών τάξεων, που ζουν μέσα και γύρω από την Αβάνα. Οι δρόμοι που έχουν διαλέξει, οι προσωπικές τους εμπειρίες και τα σχέδιά τους για το μέλλον συνθέτουν την εικόνα μιας «ξεχασμένης γενιάς», στην οποία δίνεται για πρώτη φορά η ευκαιρία να εκφράσει τις απόψεις της χωρίς το φόβο λογοκρισίας. Από τη συζήτηση μ' αυτούς τους νέους ανθρώπους, σύντομα καταλαβαίνουμε ότι κυνηγούν όλοι τους από ένα «όνειρο», που τους βοηθά ν' ανταπεξέρχονται στις δυσκολίες της καθημερινής ζωής. Η Ουέντι έχει μεγάλο ταλέντο στο χορό, και είναι αποφασισμένη να κάνει καριέρα στην Ισπανία, μ' όλο που έτσι θα πρέπει ν' αφήσει τα αγαπημένα της πρόσωπα. Ο Οσιέλ είναι πυγμάχος. Ελπίζει ότι μια μέρα θα μπορέσει να ξεφύγει από τη φτώχεια και να γίνει μέλος της Ολυμπιακής ομάδας πυγμαχίας της Κούβας. Ο Έικς είναι μποέμ. Έχει πολύ ρομαντικές ιδέες, και θα ήθελε να γίνει αστέρι της ροκ και να γυρίσει τον κόσμο. Τέλος, η δεκαεξάχρονη Γαρσιέλ εργάζεται ως πόρνη. Ύστερα από μεγάλο αγώνα, έχει αποφασίσει να γυρίσει στο χωριό της και να πει στη μητέρα της την αλήθεια για τη ζωή της.

Ανδρέας, οι αναμνήσεις μιας οικογένειας

Νίκος Πιλάβιος (ΕΛΛΑΔΑ, 1999)

Το ντοκιμαντέρ Ανδρέας, οι αναμνήσεις μιας οικογένειας είναι μια προσπάθεια σκιαγράφησης της προσωπικής ζωής του Ανδρέα Παπανδρέου, μέσα από τις αναμνήσεις της οικογένειάς του - της γυναίκας του και των τεσσάρων παιδιών του. Το βασικό υλικό του

ντοκιμαντέρ αποτελείται από ερασιτεχνικές ταινίες 8 χιλ. που γύρισε και διαφύλαξε με φροντίδα και αγάπη η Μαργαρίτα Παπανδρέου, από τις αρχές της δεκαετίας του '50 έως τα μέσα της δεκαετίας του '80. Στο ανεκτίμητο αυτό υλικό, ο Ανδρέας Παπανδρέου εμφανίζεται από νεαρός ερωτευμένος σύζυγος και στοργικός πατέρας, έως τρυφερός παππούς, ενώ ταυτόχρονα παρακολουθούμε από μια άλλη οπτική γωνία την πολιτική του καριέρα, που φαίνεται ν' αρχίζει με την πρώτη -ύστερα από 13 χρόνια απουσίας- επίσκεψή του στην Ελλάδα και στον πατέρα του το 1953, και να κορυφώνεται στις εκλογές του 1981.

Ετών 98

Απόστολος Καρακάσσης (ΕΛΛΑΔΑ, 1999)

Χρονικό της Μεγάλης Εβδομάδας, όπως την πέρασε ο κινηματογραφιστής με τον 98χρονο παππού του. Σε δεύτερους ρόλους εμφανίζονται ένα ζευγάρι βορειοπειρωτών που συγκατοικούν με τον παππού και η 8χρονη εγγονή του. Ισορροπώντας ανάμεσα στη μυθολογία και το ντοκιμαντέρ παρατήρησης, η ταινία προσπαθεί να αποκαλύψει τι μπορεί να σημαίνει «να τα εκατοστήσεις».

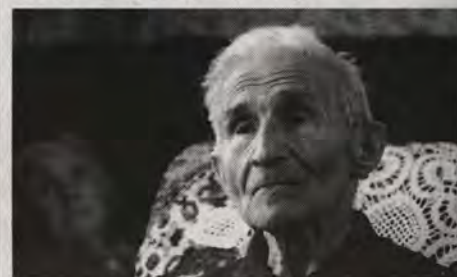
Το όνειρο του χορευτή: Η ωραία κοιμωμένη Rêve d'étoiles: la belle au bois dormant

Φρανσουά Ρουσιγιόν (ΓΑΛΛΙΑ, 1998)

Στα πέντε χρόνια που διετέλεσε Διευθυντής Χορού της Όπερας του Παρισιού, ο Ρούντολφ Νουρέγιεφ εμπλούτισε το ρεπερτόριο της Όπερας με τα μεγαλύτερα μπαλέτα όλων των εποχών. Οι θεσπέσιες αυτές παραγωγές είχαν για σκηνοθέτη και χορογράφο τον ίδιο τον Νουρέγιεφ. Τα μέλη του μπαλέτου τον θυμούνται ως «ονειροπόλο». Όλοι οι χορευτές που μιλούσαν σ' αυτήν την ταινία βοήθησαν να γίνουν πραγματικότητα τα όνειρα του Νουρέγιεφ, ζωντανεύοντας τους ρόλους που εκείνος διάλεξε για τον καθένα τους. Καθώς τους ακολουθούμε από τις πρώτες πρόβες ως τη νύχτα της πρεμιέρας, δ' ανακαλύψουμε την αληθινή ουσία του κάθε ρόλου, καθώς και τις δυσκολίες που συνεπάγεται η ερμηνεία του.

Ένας ελεύθερος άνθρωπος - η ζωή του Έρνο Φις A Free Man - The Life of Ernö Fisch

Γιουντίτ Έλεκ (ΟΥΥΓΓΑΡΙΑ, 1998)

Ο πρωταγωνιστής της ταινίας, Έρνο Φις, γεννήθηκε το 1903 στη Σίγκετ, την πόλη απ' όπου κατάγεται ο παγκοσμίως γνωστός συμπατριώτης του, ο Έλντ Βιζέλ. Ο Έρνο Φις ήταν ο μοναδικός Εβραίος της πόλης του που επέζησε του Ολοκαυτώματος. Όταν άρχισαν οι απελάσεις, εκείνος κρύφτηκε στο δάσος όπου και έμεινε για έξι μήνες. Από τις αναμνήσεις του, μαθαίνουμε για την καθημερινή ζωή στην περιοχή εκείνη, με κυριότερο αυτόν μέρος της Ρουμανίας. Ο Έρνο Φις έζησε σε μια εποχή που το να είσαι Εβραίος δε σήμαινε πως ήσουν διαφορετικός. Ο Φις πήγε σε καθολικό σχολείο, μόνο και μόνο επειδή ήταν πιο κοντά στο σπίτι του. Η ιστορία της ζωής του μάς διδάσκει ότι η παραίτηση δεν είναι η μόνη απόντη στις προκλήσεις της ζωής και της ιστορίας.

Ξύπνημα στο Χίλια

Πάνος Παπαδόπουλος (ΕΛΛΑΔΑ, 1999)

«Όταν ένα χωριό δεν έχει παλαιότες είναι μηδέν. Ποιον να πας να υποστηρίξεις!» λένε οι παλαιότες, που θεωρούν αυτόματη υποχρέωση τη συμμετοχή τους στον αγώνα του πανηγυριού για να τιμήσουν έτσι το χωριό και τους συγχωριανούς τους. Η ταινία αφηγείται την ιστορία τεσσάρων παλαιστών. Πρόκειται για δύο ζευγάρια αδελφια, που είναι χρόνια παλαιστές στα πανηγύρια της περιοχής, με κυριότερο αυτό στο χωριό Χίλια της βόρειας Θράκης. Εκείνοι κατάγονται από το Σιδηροχώρι του Νομού Έβρου. Είναι ο Χασάν και ο Χακέ, ο Ρετζέπ και ο Οσμάν. Η πάλη, το λειτουργικό αυτό γεγονός που δέτει σε αντιπαράθεση τα ανδρικά σώματα και παράγει την εμπειρία και τα συναισθήματα της ανδρικής ταυτότητας.

Η ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ THE RECORDING OF MEMORY

Χιλή, επίμονη μνήμη Chile, la memoria obstinada

της Πατρίσιο Γκουσμάν
(ΧΙΛΗ-ΚΑΝΑΔΑΣ-ΓΑΛΛΙΑ, 1997)

Ύστερα από είκοσι τρία χρόνια εξορίας, ο σκηνοθέτης Πατρίσιο Γκουσμάν επιστρέφει στην πατρίδα του για να δείξει για πρώτη φορά την ταινία του ορόσημο, *Η μάχη της Χιλής* (1973-1979), και να γνωρίσει από κοντά την πολιτική δυναμική της σημερινής Χιλής. Γυρισμένο είκοσι πέντε σχεδόν χρόνια μετά το αιματηρό πραξικόπημα του στρατηγού Πινοσέ, που ανέτρεψε την κυβέρνηση του Σαλβατιντόρ Αλιέντε, η τελευταία ταινία του Γκουσμάν παρακολουθεί μια ομάδα από επιζήσαντες και οπαδούς της Λαϊκής Ενότητας, καθώς φέρνουν στη μνήμη τους τα γεγονότα γύρω από το πραξικόπημα και το θάνατο του Αλιέντε. Σε μια σειρά συγκινητικών συνεντεύξεων, οι μεσήλικες αυτοί Χιλιανοί μιλούν για τον αγώνα να συμφιλιωθούν με το παρελθόν της χώρας τους, και τη θλίψη για τους συντρόφους που φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν ή «εξαφανίστηκαν» την περίοδο της τρομοκρατίας του 1973.

Ο φωτογράφος / Fotoamator

του Νταριούς Γιαμπλόνσκι (ΠΟΛΩΝΙΑ, 1998)

«Ανακάλυψα ότι οι άνθρωποι μπορούν και προσαρμόζονται στις πιο ακραίες συνθήκες», λέει ο Άρνολντ Μόστοβιτς, εβραϊός γιατρός και ένας από τους λίγους επιζήσαντες του γκέτο της πολωνικής πόλης Λοτζ. Η συνέντευξη με τον Μόστοβιτς έχει γυριστεί απρόμηνυτα, και το πρόσωπό του είναι μισοκρυμμένο σε σκιές, ίσως επειδή τα μάτια του έχουν αντικρύσει πράγματα που δεν του επιτρέπουν πια ν' αντέξει το φως του ήλιου. Η ολοζώντανες μνήμες του Μόστοβιτς εναλλάσσονται με έγχρωμες διαφάνειες του γκέτο, τις οποίες πήρε κατά τη διάρκεια του πολέμου ο Βάλτερ Γκέντς, αρχιλογιστής του γκέτο και γερμανός υπήκοος. Οι διαφάνειες ανακαλύφθηκαν μόλις το 1987, και είναι μοναδικές, όχι μόνον επειδή είναι από τα πρώτα έγχρωμα slides που έγιναν ποτέ, αλλά και επειδή έχουν αποτυπώσει τη ζωή στο γκέτο μέσα από τα μάτια ενός Ναζί. Σε δραματοποιημένη αφήγηση, ακούμε τον φωτογράφο (που δεν υποψιάζεται τι επίδραση θα έχουν οι φωτογραφίες του στο μέλλον) να παραπονιέται στον κατασκευαστή για την ποιότητα του χρώματος των διαφανειών. Στην ταινία υπάρχουν διάσπαρτα τέτοια «αφελή» σχόλια, ορισμένα από τα οποία τα κάνουν υψηλόβαθμοι γερμανοί αξιωματικοί και επίσημοι. Το πόσο ανατριχιαστικά φαίνονται στο σημερινό θεατή υπογραμμίζει την απερισκεψία με την οποία ο κόσμος τότε ασχολιόταν με τα καθημερινά του μικροπροβλήματα, ενώ γύρω του συντελείτο το Ολοκαύτωμα.

Ήρεμη πόλη / City at Peace

της Σούζαν Κοτς (ΗΠΑ, 1998)

Την άνοιξη του 1994, στην καρδιά της Ουάσινγκτον, έγιναν δοκιμαστικές ακροάσεις για τη σύσταση ενός θιάσου από νέους, που θα έγραφαν και θα έπαιζαν σ' ένα μιούζικαλ βασισμένο στη ζωή και τις εμπειρίες τους. Άλλα μέλη του θιάσου προέρχονταν από φημισμένα ιδιωτικά σχολεία, και άλλα από δημόσια υποβαθμισμένων περιοχών της πόλης. Το κριτήριο συμμετοχής δεν ήταν το καλό τραγούδι ή το ωραίο παιξίμο, αλλά μια αληθινή φωνή που είχε να πει μια αληθινή ιστορία. Η σκηνοθέτιδα κινηματογράφησε για ένα χρόνο τις ζωές και τις πράξεις αυτής της ομάδας νέων που αποτέλεσαν το θίασο του έργου «Ήρεμη Πόλη». Στην αρχή, οι εντάσεις μοιάζουν αζεπέραστες. Φόβοι και προκαταλήψεις τούς χωρίζουν, και η συνεργασία τους δεν είναι εύκολη. Ξεκινούν λέγοντας την ιστορία της ζωής τους, που θα αποτελέσει και την πρώτη ύλη του έργου. Σιγά σιγά αναγκάζονται να αντιμετωπίσουν θέματα ρατσισμού, βίας, AIDS, διάλυσης της οικογένειας και θανάτου.

Σιωπή / Silence

των Όρλι Γιέντιν, Σίλβι Μπρίνγκας
(Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ, 1998)

Η πεντάχρονη Τάνα Ρος βγαίνει ζωντανή από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Στη συνέχεια, στέλνεται να ζήσει σε μια χώρα όπου της απαγορεύεται να μιλά ή να ρωτά για το παρελθόν. Σ' αυτή τη μικρού μήκους ταινία κινουμένων σχεδίων, που σκηνοθέτησαν η Σίλβι Μπρίνγκας και η Όρλι Γιέντιν, η Τάνα Ρος μιλά για το παρελθόν της και τους λόγους που της επιβλήθηκε μια σιωπή πενήντα ολόκληρων χρόνων. Ασπρόμαυρα σκίτσα και ζωηρόχρωμες εικόνες συνδυάζονται για να ξαναζωντανέψουν τις εμπειρίες του κοριτσιού, οι οποίες συμπληρώνονται από αρχαιακό κινηματογραφικό υλικό της ιστορικής εκείνης περιόδου. Οι σκηνοθέτιδες εμπνεύστηκαν από το θεατρικό έργο *Μέσα από τη Σιωπή*, το οποίο παρουσίασε η Τάνα Ρος, σε κείμενα και μουσική του Νόα Έιν.

Θυσία / Sacrifice

της Έλεν Μπρούνο (ΗΠΑ, 1998)

Οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο πόλεμος και οι διακρίσεις κατά των μειονοτήτων στη Βιρμανία έχουν ξεριζώσει χιλιάδες οικογένειες, αφήνοντας τις χωρίς τρόπο επιβίωσης. Μια δουλειά στην Ταϊλάνδη αποτελεί σπάνια ευκαιρία, που λίγες οικογένειες μπορούν να αγνοήσουν στην προσπάθειά τους να ξεφύγουν από την πείνα και την εξαθλίωση. Η ταινία *Θυσία* περιέχει συνεντεύξεις με τέσσερις νεαρές Βιρμανές, τις οποίες οι οικογένειές τους πούλησαν σε κυκλώματα πορνείας. Ηλικίας, όλες τους, κάτω των δεκαπέντε, τα κορίτσια περιγράφουν τις φρικτές τους εμπειρίες με φωλιές άχρωμες, που ξενίζουν σε συνδυασμό με τα παιδικά τους πρόσωπα. Ένα από τα κορίτσια λέει ότι έχει πάει με 1.000 άνδρες το χρόνο για έξι χρόνια, «αλλά δεν έχω πάει σχολείο, κι έτσι δεν ξέρω να βγάλω το σύνολο».

Το ημερολόγιο του Κισανγκάνι

Kisangani Tagebuch

του Χούμπερτ Ζάουπερ (ΓΑΛΛΙΑ-ΑΥΣΤΡΙΑ, 1998)

Μετά τον εμφύλιο πόλεμο ανάμεσα στους Χούτου και τους Τούτσι στη Ρουάντα το 1994, πολλές δεκάδες χιλιάδων Χούτου κατέφυγαν στο Κονγκό. Ακολουθώντας τις χορταριασμένες σιδηροδρομικές γραμμές νότια του Κισανγκάνι (τέως Στάνλεϊβιλ), μια αποστολή των Ηνωμένων Εθνών ανακαλύπτει ογδόντα χιλιάδες «χαμένους» πρόσφυγες της φυλής Χούτου, χίλια χιλιόμετρα μακριά από την πατρίδα τους. Είναι οι τελευταίοι επιζώντες τριών χρόνων πείνας και ένοπλης καταδίωξης διαμέσου της αχανούς κοιλάδας του ποταμού Κονγκό. Το κινηματογραφικό συνεργείο ακολουθεί τα ίχνη τους μέσα στη ζούγκλα, και φτάνει σ' ένα μέρος όπου μόλις την προηγούμενη μέρα έγιναν σφαγές. Η ανθρωπιστική βοήθεια αργεί να έρθει. Οι πρόσφυγες βγαίνουν από τη ζούγκλα και σπίνουν δύο τεράστιες κατασκηνώσεις. Η ελπίδα για επαναπατρισμό ξαναγεννιέται. Τέσσερις εβδομάδες αργότερα, οι πρόσφυγες στις δύο αποστάτες αυτές κατασκηνώσεις του ΟΗΕ σφάζονται από τον «απελευθερωτικό στρατό» της Δημοκρατίας του Κονγκό. Τη νύχτα της 25ης Απριλίου, 1997, ογδόντα χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά εξαφανίστηκαν κυριολεκτικά από προσώπου γης.

Αριζόνα / Arizona

της Εύα Μπορζέσκα (ΠΟΛΩΝΙΑ, 1997)

Το 1990, το 3.000.000 στρεμμάτων κολχόζ στο χωριό Ζαγκόρκι της Πολωνίας κήρυξε πτώχευση. Το σοσιαλιστικό όνειρο είχε τελειώσει, αφήνοντας όλους τους εργατές χωρίς δουλειά. Από μια ευμερούσα, ακμάζουσα κοινότητα, το χωριό έχει μετατραπεί σε μια αξιολύπητη ομάδα ανθρώπων γεμάτων πικρία, που η μοναδική τους παρηγοριά είναι ένα μικρό επίδομα, και η μοναδική τους διασκέδαση η λησμονιά που τους προσφέρει ένα φτηνό κόκκινο κρασί με το όνομα «Αριζόνα». Το πιστό των μικρών και των μεγάλων, των αρρώστων και των υγιών, ακόμα και αυτών που δεν έχουν ν' αγοράσουν ψωμί, η «Αριζόνα» είναι η γατριά για τη δυστυχία, την απώγνωση, και την πείνα. Μέχρι και ποιήματα έχουν γραφτεί για την «Αριζόνα», και συχνά οι άντρες του χωριού μαζεύονται έξω από την κάβα και λένε τραγούδια που εξυμνούν τις χάρες της.

Η μέρα του ψωμιού / Hlebni den

του Σεργκέι Ντβορτσέβοι (ΡΩΣΙΑ, 1998)

Σ' ένα χωριουδάκι 75 χιλιόμετρα από την Αγία Πετρούπολη, οι μόνο κάτοικοι που έχουν μείνει είναι μια ομάδα από γριές και γέροντες. Ζουν σχεδόν τελείως απομονωμένοι από τον έξω κόσμο, όμως μια φορά την εβδομάδα περνάει ένα τρένο και τους φέρνει ψωμί. Το βαγόνι με το ψωμί αποσυνδέεται από τα υπόλοιπα και οι ίδιοι οι γέροντες το σπρώχνουν μέχρι το χωριό για να γίνει η μοιρασιά. Η ιεροτελεσσία αυτή επαναλαμβάνεται κάθε Τρίτη, γνωστή και ως «η μέρα του ψωμιού». Με λιγοστά μέσα, ο σκηνοθέτης Σεργκέι Ντβορτσέβοι δημιούργησε ένα ευαίσθητο πορτρέτο αυτής της εντυπωσιακής κοινότητας και του ασυνήθιστου τρόπου με τον οποίο προμηθεύονται και διανέμουν το αναγκαίο κατάστατο αυτό αγαθό. Σε μια παρατεταμένη σκηνή, ο Ντβορτσέβοι καταγράφει την αποσύνδεση του βαγονιού, και τη μακριά, ταπεινωτική και κοπιαστική πορεία που κάνουν πέντ' έξι γέροντες. Η καρδιά του ντοκιμαντέρ αποτελείται από μια σκηνή στο φούρνο, με την κάμερα τοποθετημένη πίσω από τον πάγκο, και ορατή σε όλους.

Περιπλανώμενες εικόνες Vagabonding Images

των Νικόλας Χούμπερτ, Σιμόν Φίρμινγκερ
(ΕΛΒΕΤΙΑ, 1998)

Η ταινία αφηγείται την ιστορία ενός ζευγαριού, μιας οικογένειας, της ζωής του ανθρώπου, από τη γέννηση ως τον θάνατο. Είναι μια πολύ απλή ιστορία του κινηματογράφου, που συνυφαίνει εικόνες και ήχους εύθραυστους σαν κρυμμένες αναμνήσεις. Γυρισμένες κατά τη διάρκεια μερικών ετών, οι εικόνες αυτές είναι, ως επί το πλείστον, αποσπασματικές. Ανθρώπινα σώματα, πρόσωπα, ένα ζώο, ένα δάσος, μια χιονοθύελλα, κύματα που σκάνε στην άμμο: όλα αυτά κατακερματίζονται σε λεπτομέρειες. Οι εικόνες αυτές, τα κινηματογραφικά αυτά πλάνα, λειτουργούν σαν μικρές ιστορίες αντίληψης – τα σχήματα και το φως

αιχμαλωτίζονται με τη δημιουργική ελευθερία που απαιτεί ο αυτοσχεδιασμός. Οι εικόνες τρεμοπαίζουν, ενώ μαύρες, άσπρες, και χρωματιστές κουκίδες καθιστούν την ταινία «εύθραυστη», επιτρέποντάς της να προσδώσει μια εντυπωσιακή πυκνότητα στα αντικείμενα που απεικονίζει. Οι σκηνοθέτες έχουν συσχετίσει οπτικά αποσπάσματα μεταξύ τους, προτείνοντας έτσι πολύ μικρές ιστορίες, τις οποίες όμως αμέσως αφήνουν μετέωρες, προσιτές και διαθέσιμες. Εντυπωσιακοί συνδυασμοί ετερογενών εικόνων και ήχων, ασυγχρόνιστη μουσική, και οι αρμονικές παρεμβάσεις φωνών που απαγγέλλουν Ντίλαν Τόμας, Ρόμπερτ Φροστ και Αντρέ Μπρετόν, όλα δημιουργούν μια ποιητική αίσθηση του χρόνου.

Το ξεδίπλωμα του ουρανού The Unfolding of Sky

των Άντιε Κρογκ, Ρονέλ Λουτς (Ν. ΑΦΡΙΚΗ, 1998)

Μια ποιήτρια και δημοσιογράφος που κάλυψε τις ακροαματικές διαδικασίες της Επιτροπής Αλήθειας και Συμφιλίωσης, μας ταξιδεύει στην «καρδιά του σκότους» της Νότιας Αφρικής, όπου αρχίζει να διαφαίνεται το φως της ελευθερίας. Ξεκινάει ένα διάλογος ανάμεσα σε μια λευκή Νοτιοαφρικάνη και μια μαύρη. «Εμπιστευέσαι τους λευκούς;» ρωτά η Άντιε Κρογκ. «Σαν ομάδα; Και όντας η Ντέμπορα Ματσόμπα... όχι. Δε γίνεται», είναι η απάντηση. Μαζί, οι δύο γυναίκες εξετάζουν την ιδέα της συμφιλίωσης, και τί σημαίνει για την καθεμία τους. Οι λευκοί θεωρούν ότι δεν μπορείς να συγχωρέσεις το ασυγχώρητο. Η Ντέμπορα λέει ότι για κείνη, συμφιλίωση σημαίνει συγχώρεση, και τη δημιουργία ενός πολιτισμού «ουμπούντου» – ανθρωπιστικού. Για να επέλθει η συγχώρεση, πρέπει ο ένας να δείξει ότι είναι άξιος να τη λάβει, και ο άλλος ικανός να τη δώσει. Πέρα όμως από όλα αυτά, το γεγονός παραμένει ότι κανείς ποτέ δεν ξεχνά.

Οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης

του Δημήτρη Σοφιανόπουλου (ΕΛΛΑΔΑ, 1997)

Μέχρι τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, το 60% περίπου του πληθυσμού της Θεσσαλονίκης ήταν Εβραίοι, στην πλειοψηφία τους Σεφαραδίτες, δηλαδή ισπανικής καταγωγής, απόγονοι εκείνων που είχαν εκδιωχθεί το 1492 μ.Χ. από την Ισπανία, με διάταγμα του Φερδινάνδου και της Ισαβέλλας, ύστερα από μεθοδεύσεις της Ιερής Εξέτασης. Σε γενικές γραμμές, οι τρεις κοινότητες (Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι και Εβραίοι) ζούσαν ειρηνικά. Τα πρώτα σύννεφα φάνηκαν κυρίως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, που έφερε στη Θεσσαλονίκη 100.000 πρόσφυγες με μεγάλο πρόβλημα επιβίωσης. Με τη Γερμανική Κατοχή, το 1941, άρχισε η κατάρρευση της εβραϊκής κοινότητας. Μερικοί ήταν αρκετά διορατικοί και έφυγαν για το «βουνό», όπου πήραν μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Ο μεγαλύτερος αριθμός όμως των Εβραίων κατέληξε στο Άουσβιτς, απ' όπου μόνο το 4% επέζησε. Σήμερα στη Θεσσαλονίκη ζουν μερικές χιλιάδες Εβραίοι, σε μια καλά οργανωμένη κοινότητα, που όμως είναι τραγικά μικρή σε σχέση με το ένδοξο παρελθόν της. Η ταινία καταγράφει την ιστορική πορεία των Σεφαραδιτών που ήρθαν το 1492 στη Θεσσαλονίκη και ανέπτυξαν αυτή τη θαυμαστή κοινότητα, καθώς και τις συγκλονιστικές μαρτυρίες πολλών από τους επιζήσαντες Θεσσαλονικείς, που σήμερα ζουν στη Θεσσαλονίκη, το Ισραήλ ή την Ισπανία.

ΠΡΩΤΟ F I R S T S H O T ΠΛΑΝΟ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΟ: ΡΟΚ ΚΑΙ ΤΖΑΖ.

Ο Ζακίρ και οι φίλοι του Zakir and His Friends

του Λουτς Λέοναρτ (ΓΕΡΜΑΝΙΑ-ΕΛΒΕΤΙΑ, 1997)

Το γεμάτο παλμό κι εξωτισμό ντοκιμαντέρ του Λουτς Λέοναρτ με τον ταιριαστό υπότιτλο «μια εμπειρία ρυθμού», εστιάζει στις ανά τον κόσμο δραστηριότητες του βιρτουόζου της τάμπλα Ζακίρ Χουσαίν. Ακολουθώντας τον Ζακίρ από την Καλιφόρνια σε μέρη όπως η Ινδονησία, η Βραζιλία, και η Μπουρκίνα Φάσο, η ταινία δεν καταγράφει μόνο τη συνεργασία του Χουσαίν με τους μουσικούς των χωρών αυτών, αλλά και τις εικόνες και τους ήχους που τόσο εμφανώς τροφοδοτούν το μουσικό του όραμα. Περκασιονίστας κι ο ίδιος, ο Λέοναρτ χτίζει την ταινία του ρυθμικά, επιλέγοντας την ευέλικτη, ατμοσφαιρική δυναμική των ινδικών κρουστών, σε αντίθεση με τον μετρονόμο του βιντεοκλίπ. Στα πλάνα των τοπίων που περνάνε, παρεμβάλλονται μηχανές τρένου να επιταχύνουν, μπαγκέτες να χτυπάνε τύμπανα, καπάκια υπονόμων να κουδουνίζουν κάτω από ρόδες αυτοκινήτων, δάχτυλα να πε-

τάγονται με κρότο από φουσκωμένα μάγουλα – ο Λέοναρτ δημιουργεί έναν κόσμο όπου οι διάλογοι ανάμεσα στα διάφορα ρυθμικά συστήματα κρατάνε τη γη στον άξονά της. Το 1923, ο Ρενέ Κλερ είχε πει: «Πρέπει να μάθουμε να βλέπουμε αυτό που κοιτάμε. Μεγάλη σημασία έχει δοθεί στις λέξεις κι έχουμε μπουκτίσει από λεκτικούς συνειρμούς. Τα μάτια μας έχουν πάψει να βλέπουν». Με τον ίδιο τρόπο κι εμείς έχουμε πάψει ν' ακούμε στο σινεμά – κι εδώ είναι που ο Λέοναρτ έρχεται να μας σώσει.

Λου Ριντ: καρδιά από ροκ εντ ρολ Lou Reed: Rock and Roll Heart

του Τίμοθι Γκρίνφιλντ-Σάντερς (ΗΠΑ, 1997)

Πρόκειται για το μοναδικό ντοκιμαντέρ με θέμα τον μουσικό, ποιητή και συνθέτη Λου Ριντ, τον άνθρωπο που έφερε τη ροκ στην πρωτοπορεία, κι αυτόν που υπήρξε η κινητήρια δύναμη πίσω από την ιστορία της ροκ κατά τη δεκαετία του '60 αλλά και αργότερα. Μαθητής του μεγάλου ποι-

ητή και συγγραφέα Ντέλμορ Σουόρτς, ο Λου Ριντ σπούδασε στο πανεπιστήμιο της Syracuse και στους δρόμους του κεντρικού Μανχάταν. Οι στίχοι του πραγματεύονται θέματα ταμπού, ακραίους τρόπους ζωής και την underground ζωή της πόλης. Αν' την αρχή κιόλας, η μουσική του σύνθεση έχει επηρεάσει γενεές επί γενεών μουσικών. Όπως είχε πει κάποτε ο Μπράιαν Ίνο για το συγκρότημα του Ριντ, «Οι Velvet Underground δεν πούλησαν πολλούς δίσκους, όμως όλοι όσοι τους αγόρασαν έφτιαξαν δικό τους συγκρότημα». Η ταινία εξετάζει τη μουσική και τους στίχους του Λου Ριντ, εστιάζοντας σε ορισμένα τραγούδια και άλμπουμ, ξεκινώντας από την εποχή των Velvet Underground και διατρέχοντας τα 25 χρόνια σόλο καριέρας του. Το αρχειακό κινηματογραφικό υλικό, τα screen tests (σύγχρονα αλλά κι από την εποχή του Γουόρχολ), οι φωτογραφίες, οι συνεντεύξεις με προσωπικότητες όπως οι Ντέιβιντ Μπάουι, Τζον Κέιλ, Τζο Νταλεσάντρο, Φίλιπ Γκλας και Βάλαβ Χάβελ, αλλά και το πρωτότυπο υλικό που γύρισε ο σκηνοθέτης ακολουθώντας με το συνεργείο του τον Λου Ριντ σε συναυλίες και ποιητικές βραδιές σ' όλο τον κόσμο, συνθέτουν ένα σπάνιο, προσωπικό πορτρέτο του μύθου αυτού της ροκ.

ΣΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ: ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ '90 ON THE EDGE OF LOVE: THE END OF THE 90's

You don't Know Dick

των Κάντας Σέρμερχορν, Μπέστορ Κραμ (ΗΠΑ, 1997)

Το ντοκιμαντέρ αυτό έχει σαν θέμα τις γυναίκες που επέλεξαν να αλλάξουν φύλο και να γίνουν άνδρες. Ός εκείνη τη στιγμή, είχαν ζήσει με σώματα που δεν τους ταίριαζαν, είχαν προσπαθήσει να ανταποκριθούν σε κοινωνικές προσδοκίες που δεν μπορούσαν να εκπληρώσουν, κι ο ψυχικός τους πόνος ήταν τέτοιος που δεν μπορούσαν πια να τον αγνοήσουν. Οι άνδρες αυτοί έχουν ξεκινήσει έναν τεράστιο αγώνα για να ξανακερδίσουν τη χαμένη τους αξιοπρέπεια και την απαγορευμένη τους ταυτότητα. Πλέκοντας συνεντεύξεις με προσωπικές μαρτυρίες, αναμνήσεις φίλων και συγγενών, και σκηνές από οικογενειακές εξόδους, η ταινία φωτίζει την ανθρωπινή πλευρά αυτού του ασυνήθιστου ταξιδιού προς αναζήτηση της προσωπικής ταυτότητας, και προσπαθεί να απαντήσει σε κάποια από τα πολλά ερωτήματα που προκύπτουν.

Η ιστορία του Μπράντον Τίνα The Brandon Teena Story

των Σούζαν Μάσκα, Γκρέτα Όλαφσόντιρ (ΗΠΑ, 1997)

Στις αρχές του Δεκέμβρη, 1993, ο εικοσάχρονος Μπράντον Τίνα φτάνει στο Φολς Σίτι, μια μικρή επαρχιακή πόλη της Νεμπράσκα. Γίνεται ιδιαίτερα δημοφιλής με τις κοπέλες της πόλης, και δε δισκολεύεται να κάνει σχέση με μια από αυτές. Ωστόσο, μόλις τρεις εβδομάδες αργότερα, την παραμονή των Χριστουγέννων, ο Μπράντον πέφτει

θύμα βιασμού και άγριου ξυλοδαρμού. Οι δράστες είναι δυο φίλοι του, που έχουν ανακαλύψει ότι ο Μπράντον στην πραγματικότητα είναι κοπέλα. Μια βδομάδα αργότερα, την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, αρκετά χιλιόμετρα από το Φολς Σίτι, οι ίδιοι άνδρες δολοφονούν τον Μπράντον, έναν άλλο άνδρα και μια νεαρή μητέρα, στο σπίτι της οποίας ο Μπράντον είχε καταφύγει. Η ταινία αφηγείται την τραγική ιστορία κάποιου που γεννήθηκε με το «λάθος» φύλο και την αναζήτησή του για την πραγματική του ταυτότητα. Τη διφορούμενη σεξουαλικότητα του Μπράντον οι κάτοικοι της απομονωμένης αυτής πόλης την εξέλαβαν ως προδοσία και την αντιμετώπισαν με ανησυχιακή εκθροικότητα. Η ταινία καθιστά σαφές το ότι η πόλη του Φολς Σίτι ακόμα προσπαθεί να καταλάβει τι ακριβώς συνέβη εκείνες τις μοιραίες μέρες.

Η εξερεύνηση της γυναικείας σεξουαλικότητας Erotica: A Journey into Female Sexuality

της Μάγια Γκάλους (ΚΑΝΑΔΑΣ, 1997)

Ένα προκλητικό, αισθησιακό, εγκωμιαστικό και, κάποιες στιγμές, σκοτεινό ταξίδι μέσα από τη γυναικεία эρωτική φαντασία, το ντοκιμαντέρ αυτό επισκέπτεται το «παρασκήνιο» με δέκα διαφορετικές γυναίκες, οι οποίες αποκαλύπτουν μπροστά στην κάμερα τις φαντασιώσεις και τα πιο προσωπικά τους μυστικά. Ασχολούμενες με τη δημιουργία προκλητικών ταινιών, φωτογραφιών, παραστάσεων και μυθιστορημάτων, οι γυναίκες αυτές εκφράζουν τον ερωτισμό τους μέσα από την τέχνη αλλά και την προσωπική τους ζωή. Γυρισμένη από ένα συνεργείο εξολοκλήρου γυναικείο, η ταινία εξερευνά το φάσμα και την ποικιλία του «γυναικείου βλέμματος», από τη σαδομαζοχιστική ιεροτελεστία μιας παριζιάνας επικυρίαρχης (dominatrix), ως τη νυκτερινή ζωή των λεσβιών στο Σαν Φρανσίσκο. Εκτός από την Πολίν Ρεάζ, τη μυστηριώδη συγγραφέα της «Ιστορίας της Ο», στην ταινία εμφανίζονται η γαλλίδα dominatrix Ζαν ντε Μπεργκ, οι τέως πορνοστάρ και νυν σκηνοθέτιδες Άνι Σπρινκλ και Καντίνα Ρουαγιάλ, οι φωτογράφοι Μπετίνα Ρέιμς και Φίλις Κρίστοφερ, καθώς και πολλές άλλες.

Παράνομοι / Outlawed

του Τζον Άπελ (ΟΜΑΝΔΙΑ, 1998)

Η ταινία αναφέρεται στους ομοφυλόφιλους σε πέντε διαφορετικές χώρες. Σύμφωνα με το νόμο 377 του νομικού κώδικα της Ινδίας, η «παρά φύσιν σεξουαλική δραστηριότητα» απαγορεύεται. Η Ρου-

μανία είναι μια από τις τελευταίες χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όπου οι ομοφυλόφιλες σχέσεις θεωρούνται αξιόποινο αδίκημα, αν και μόνον όταν προκληθεί «δημόσιο σκάνδαλο». Με τον ίδιο τρόπο, στη Νικαράγουα, θεωρείται αξιόποινο αδίκημα να υποβοηθήσει ή να συμμετάσχει κανείς σε σεξουαλική σχέση μεταξύ ανθρώπων του ίδιου φύλου με «σκανδαλώδη τρόπο». Στο Τέξας, η οικογένεια είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της κοινωνίας, κι έτσι οτιδήποτε την υπονομεύει πρέπει να εξλειφθεί, ενώ στη Νότια Αφρική, ενώ δεν υπάρχουν πια νομικοί περιορισμοί, εξακολουθεί να επικρατεί μια αντιδραστική νοοτροπία.

Δε θέλω να είμαι αγόρι I Don't Wanna Be a Boy

των Άλεκ Μπέρενς, Μάργιν Μούισερ (ΟΜΑΝΔΙΑ, 1994)

Η ταινία αυτή κάνει μια βαθιά τομή των κινδύνων της ζωής μιας τρανσέξουαλ πόρνης σε μια από τις βιαιότερες πόλεις του κόσμου, τη Νέα Υόρκη. Λίγες τρανσέξουαλ πόρνες πετυχαίνουν να φτάσουν ως τα εικοστά τέταρτα γενέθλιά τους ή να πραγματοποιήσουν το όνειρό τους να γίνουν μια κανονική γυναίκα. Κάποιοι έχουν βίαιο τέλος στο δρόμο, ενώ άλλοι σβήνουν αργά, χτυπημένοι από το AIDS ή εθισμένοι στο κρακ. Ορισμένοι, που δεν αντέχουν στις ορμονικές και ψυχολογικές διαταραχές που συνεπάγεται η αλλαγή φύλου, αυτοκτονούν. Το ντοκιμαντέρ εστιάζει σε έξι νεαρούς, μαύρους και ισπανόφωνους, ηλικίας από 16 έως 23, που κατοικούν στα γκέτο του Μπρούκλιν και του Μπρονξ. Μερικοί από αυτούς πάνε α-

κόμα σχολείο και έχουν δουλειά, οι περισσότεροι όμως ζουν τη νύχτα, εκδιδόμενοι. Οι νεαροί αυτοί μιλούν για τα κίνητρα, τα ιδανικά και τα όνειρά τους. Μαζί τους, μαθαίνουμε για τη μακροχρόνια διαδικασία αλλαγής φύλου. Αν και ελάχιστα προχωρούν στην εγχείριση –είτε από φόβο, είτε από έλλειψη χρημάτων–, ωστόσο κάνουν κατάχρηση οιστρογόνων ή ευνουχίζονται. Έχοντας πάψει να είναι άνδρες, αλλά χωρίς να μπορέσουν ποτέ να γίνουν γυναίκες, μένουν μετέωροι στο περιθώριο της κοινωνίας και του υποκόσμου, ανίμποροι να ξεφύγουν από το φαύλο κύκλο της πορνείας και της φτώχειας.

Mon beau petit cul

του Σιμόν Μπισόφ (ΕΛΒΕΤΙΑ, 1997)

Ο βασικός χαρακτήρας του έργου είναι ο Γαλλοελβετός Ζαν Νόιενσβάντερ. Ταχυδρομικός υπάλληλος στα δεκαπέντε του, στη συνέχεια εκπαιδευτής στα ξενοδοχειακά στη Βέρνη, τη Λοζάνη και το Λονδίνο. Το 1956 έφυγε για τον Καναδά, όπου σύντομα διορίστηκε διευθυντής ενός μεγάλου, πολυτελούς ξενοδοχείου του Βανκούβερ. Ενώ παραδέρριζε, το 1971, στο Μαρόκο, αγόρασε σπίτι στην Ταγγέρη, όπου, μερικά χρόνια αργότερα, στα 51 του, πήγε και εγκαταστάθηκε, με σκοπό να χαρεί εκεί τη ζωή του ως συνταξιούχος. Η ταινία έχει ως θέμα την προσωπική του ζωή, την οποία ο Νόιενσβάντερ εμφανώς χαίρεται να διηγείται. Πρόκειται για έναν συμπαιδικό ηδονιστή, που διαχειρίζεται τη δουλειά και τη διασκέδασή του με αρκετή μαεστρία. Ο σκηνοθέτης, ωστόσο, του δίνει ένα ρόλο μάλλον άχαρο: ούτε του ήρωα ούτε και του αντιήρωα, αλλά περισσότερο του μη-ήρωα, ο οποίος πρέπει να επιβληθεί μέσα από την ατάρεσκη κοινοτοπία της μεσοαστικής του ζωής. Μέσα από το πρίσμα της επίπεδης αυτής ζωής, ο Μπισόφ μάς εισάγει στην ομοφυλόφιλη κοινότητα της Ταγγέρης, και σ' έναν κύκλο στον οποίο πολλοί προσδίδουν μυθικές διαστάσεις, ιδιαίτερα όταν ένας από τους θαμώνες του είναι και ο Πολ Μπόουλς, ο οποίος εμφανίζεται εδώ ως γηραιός γκεστ-σταρ.

Ο Ρόμπιν Χίτσκοκ στη βιτρίνα

Storefront Hitchcock

του Τζόναθαν Ντέμι (ΗΠΑ, 1997)

Ο καλτ βρετανός τραγουδιστής και συνθέτης Ρόμπιν Χίτσκοκ στέκεται μέσα σε μια άδεια βιτρίνα σ' ένα δρόμο της Νέας Υόρκης, κουβεντιάζοντας και παίζοντας μουσική για ένα αόρατο, ζωντανό ακροατήριο μέσα στο μαγαζί. Μια συνεχής ροή αυτοκινήτων και πεζών φαίνεται να περνάει πίσω από την πλάτη του τραγουδιστή. Κάθε τόσο, κάποιος περαστικός σταματάει και κοιτάει μέσα από τη βιτρίνα. Κατά τη διάρκεια μιας, φαινομενικά, συνεχούς παράστασης, το φόντο αλλάζει και γίνεται από μέρα νύχτα, και πάλι μέρα. Ο Χίτσκοκ χρησιμοποιεί την ψυχεδελική pop μουσική της δεκαετίας του '60 ως βάση για τις μελωδικές, συναισθηματικές του συνθέσεις, όπου συνδυάζει ένα αίσθημα πικρίας με παραδοξολογίες και σουρρεαλιστικό χιούμορ. Οι REM είναι από τους πιο ενθουσιώδεις θαυμαστές του Χίτσκοκ. Γυρισμένο μέσα σε τέσσερα μερόνυχτα, το ντοκιμαντέρ καταγράφει τη μοναδική αυτή παράσταση του Χίτσκοκ, κατά την οποία ερμηνεύει δεκαπέντε τραγούδια, παρεμβάλλοντας τα θρυλικά του «λεκτικά» – μονολόγους που διασχίζουν το αλλόκοτο και απaráμιλλο έδαφος της φαντασίας του Χίτσκοκ.

Μπομπ Μάρλι: η συναυλία

Bob Marley Live in Concert

του Στέφαν Πάουλ (ΓΕΡΜΑΝΙΑ, 1998)

Όταν ο Μπομπ Μάρλι πέθανε, στις 11 Μαΐου του 1981, ήταν ήδη ένας δρύλος της σύγχρονης μουσικής, όχι μόνο στην πατρίδα του τη Τζαμάικα, αλλά και σ' όλο τον κόσμο. Στα είκοσι χρόνια της καριέρας του κατάφερε να κάνει τη ρέγγε από τα δημοφιλέστερα είδη μουσικής διεθνώς, σπάζοντας έτσι πρώτος το αγγλοαμερικανικό μονοπώλιο της pop μουσικής. Όμως ο Μπομπ Μάρλι ανέπτυξε και πολιτική δράση, αγωνιζόμενος για τα δικαιώματα των έγχρωμων στη Τζαμάικα και αλλού. Το ντοκιμαντέρ Μπομπ Μάρλι: η συναυλία, περιέχει σκηνές από τις δύο τε-

λευταίες συναυλίες του: στη Τζαμάικα, το 1979, κατά τη διάρκεια του περίφημου Reggae Sunsplash Festival, και δυο χρόνια αργότερα, στο Ντόρτμουντ της Γερμανίας, στα πλαίσια του Uprising Tour. Αν και τα σημάδια του καρκίνου είναι εμφανή, ωστόσο ο Μάρλι εκπέμπει μια απίστευτη δύναμη και ζωντάνια, καθώς, συνοδευόμενος από τους θρυλικούς Wailers, ερμηνεύει κλασικές του επιτυχίες, όπως «No Woman No Cry», «I Shot the Sheriff» και «Get Up Stand Up». Ανάμεσα στις σκηνές των συναυλιών, ο Στέφαν Πάουλ παραθέτει συγκινητικές εικόνες από την κηδεία του Μάρλι στο Κίνγκστον: τη συνοδεία 500.000 Τζαμαϊκανών, τον λόγο που εκφώνησε ο πρωθυπουργός Μάικλ Μάνλι πριν την ταφή, και τη συναυλία που οργάνωσαν οι σύντροφοί του στη μνήμη του.

Αναζητώντας τον Τζίμι

Searching for Jimi

των Ντ. Α. Πένεμπέικερ, Κρις Χέγκεντους (ΗΠΑ-Μ.ΒΡΕΤΑΝΙΑ, 1998)

Το Αναζητώντας τον Τζίμι είναι ένα road movie διαφορετικό από τ' άλλα. Είναι ένα ταξίδι μέσα στο μυαλό και τις καρδιές μεγάλων, διεθνώς καταξιωμένων μουσικών, που προσπαθεί ν' απαντήσει στο γιατί ο Τζίμι Χέντριξ και η μουσική του παραμένει ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής τους. Γυρισμένο εκτός σκηνής, σ' ένα περιβάλλον ζεστό και οικείο, η

ταινία αιχμαλωτίζει την ουσία των καλλιτεχνών αυτών και της μουσικής τους. Σε στούντιο ηχογραφήσεων, σε αίθουσες για πρόβες, και καμιά φορά ζωντανά, οι μουσικοί ερμηνεύουν κομμάτια του Χέντριξ, συνθέτοντας έτσι ένα ιδιότυπο μείγμα μουσικών ειδών, καθώς ξαναζωντανεύουν τους ήχους που σημάδεψαν μια ολόκληρη γενιά. Η Τέιλορ Ντέιν μετατρέπει το ευαίσθητο «The Wind Cries Mary» σ' ένα πληθωρικό, οργισμένο τραγούδι. Η Λόρι Άντερσον ομολογεί ότι της ήταν πάντα αδιάφορος ο Χέντριξ, στη συνέχεια όμως δίνει το ελεύθερο στα ηλεκτρονικά της όργανα να παίξουν τη μουσική του. Σε χαμηλότερους τόνους, ο τραγουδιστής της κάντρι Τσάρλι Μάσελουαϊτ παίζει την κιθάρα του. Ο ράπερ Τσακ Ντ. Ξερνάει το θυμό του μέσα στο μικρόφωνο. Η Ρουζάν Κας ελκύεται από τη «σεξουαλικότητα και την πνευματικότητα» του Τζίμι. Είκοσι ένα χρόνια αφού κινηματογράφησαν την περίφημη συναυλία του Τζίμι Χέντριξ στο Μοντερέι, ο Πένεμπέικερ και η Χέγκεντους συνεχίζουν την αναζήτησή τους σ' αυτό το μοναδικό ντοκιμαντέρ.

Στο δρόμο για τον ουρανό

On My Way to Heaven

των Ρεζίν Αμπαντιά, Ζοζέφ Λιαντέ (ΓΑΛΛΙΑ, 1998)

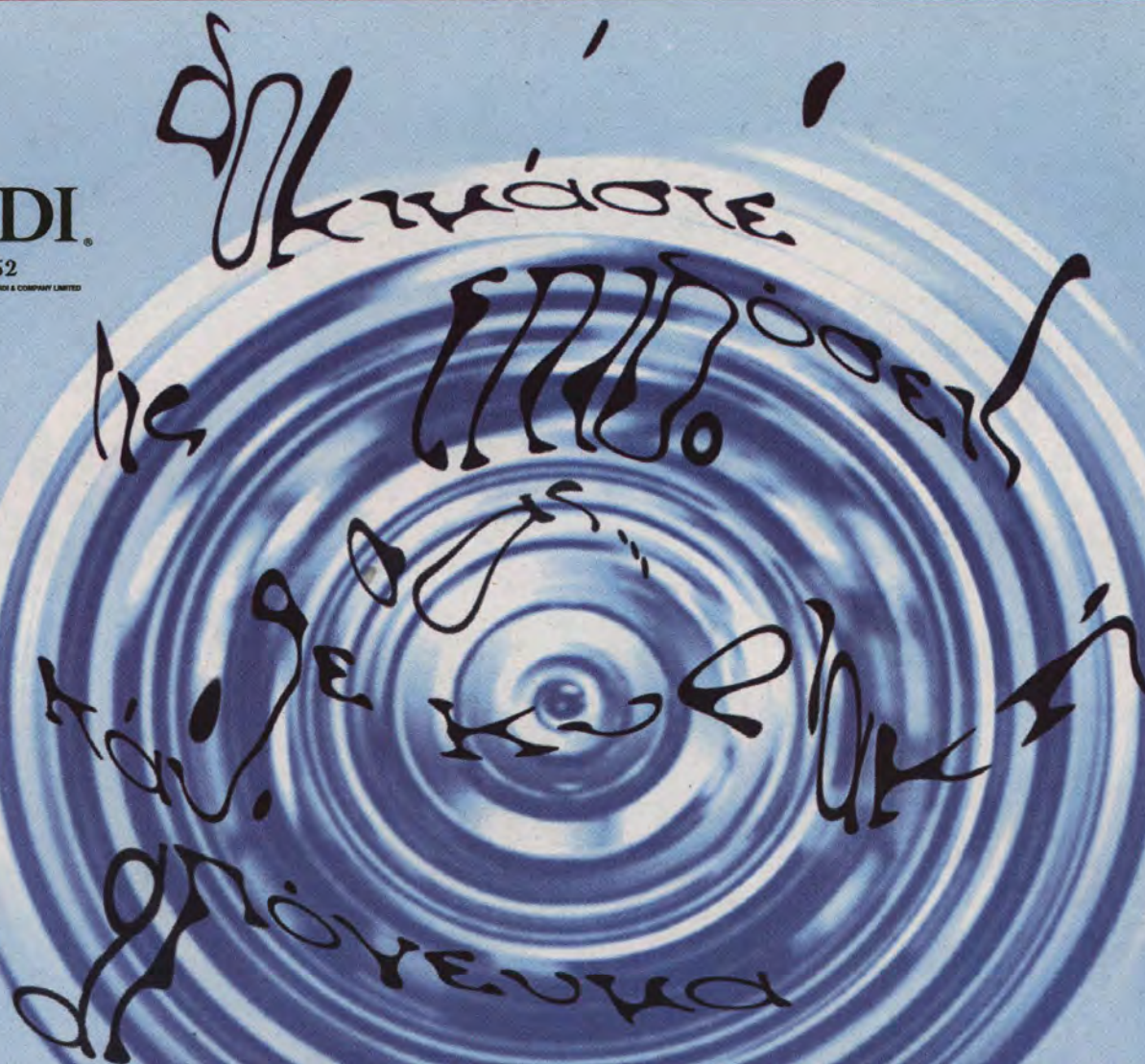
Το ντοκιμαντέρ αυτό καταγράφει τη σημαντική πραγματικότητα της μουσικής γκόσπελ στην Αμερική. Από τους ναούς των μεγαλουπόλεων ως τις μικρότερες επαρχιακές εκκλησίες, έχει εμφανιστεί μια εξαιρετική ποικιλία νέων συγκροτημάτων. Η ταινία εξερευνά την ευρύτερη κοινότητα του γκόσπελ από την καρδιά του Μπρούκλιν, ως την κεντρική Φλόριδα, το Ρότσεστερ και τον Μισισσιπή, εστιάζοντας σε έξι συγκροτήματα του είδους αυτού: τους Campbell Brothers, τον Willie Neal Johnson και τους Gospel Keynotes, τους Helping Hand Gospel Singers, την Ethel Holloway, τον Elder Roma Wilson, and τον Aubrey Ghent and Friends. Αν και διαφέρουν πολύ μεταξύ τους στο στιλ, όλοι αυτοί οι τραγουδιστές μοιράζονται την περήφανη ιστορία και κουλτούρα του γκόσπελ. Η ταινία περιλαμβάνει εμβριθή πορτρέτα των τραγουδιστών, που μιλάνε για τις εμπειρίες τους και για την ιδιαίτερη θέση που κατέχει το γκόσπελ στις καρδιές αλλά και στις κοινότητές τους.

BACARDI

ESTD CUBA 1862

© 1998 BACARDI, INC. A BACARDI COMPANY. ALL RIGHTS RESERVED. BACARDI & COMPANY LIMITED

ΔΟΚΙΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΣΑΣ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

ΚΟΣΜΟΡΑΔΙΟ 95.1
FM STEREO

www.cosmoradio.gr

Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΟ 1ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

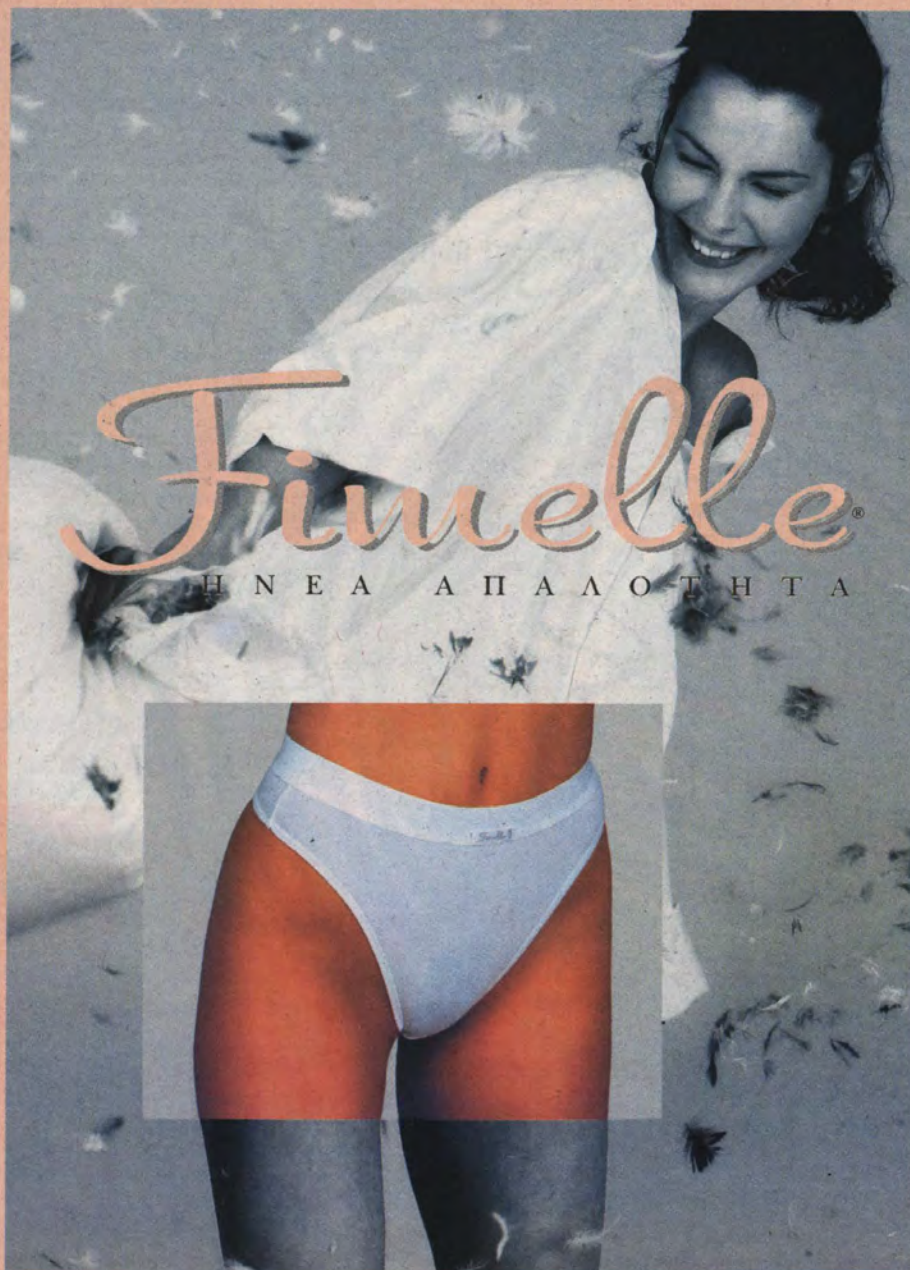

ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΣΩΡΟΥΧΑ

Fimelle
Η ΝΕΑ ΑΠΑΛΟΤΗΤΑ

Καλωσήρθατε στη νέα εποχή Fimelle,
στην εποχή της νέας απαλότητας.

Γιατί τα νέα εσώρουχα Fimelle,
χάρη στην πρωτοποριακή,
100% φυτική ίνα Modal
είναι απόλυτα φιλικά στο σώμα.

Απολαύστε τώρα
για πρώτη φορά τόση αίσθηση
απαλότητας και άνεσης,
όλη μέρα. **Fimelle.**

Ένα απλό άγγιγμα θα σας πείσει.

MINERVA